

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

จดหมายเหต

ปีที่ 24 ฉบับเดือน ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2564

การรับตัวบดอง“สื่อ” ในสถานการณ์“โควิด-19”

องค์กรสื่อมวลชนนอกจากมีหน้าที่ต้องรายงานสถานการณ์ข่าวการแพร่ระบาดของ โควิด-19 และข่าวเหตุการณ์อื่น ๆ ในช่วงเวลาดังกล่าวแล้ว ยังตกอยู่ในภาวะเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงสูง ที่จะติดเชื้อ จนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในรูปแบบใหม่ นั่นคือ การทำงานที่บ้านหรือ Work From Home โดยยึดหลักความปลอดภัย และยืดหยุ่น ลดต้นทุน ค่าใช้จ่าย ลดเวลา แต่ไม่ลดประสิทธิภาพ และคุณภาพของงาน หากไม่มีเหตุจำเป็นก็ไม่ต้องเข้ามาภายในสำนักงานเพื่อลดความแออัด การติดต่อสั่งงานส่วนใหญ่จะผ่านระบบโซเชียลเน็ตเวิร์ค หรือ ออนไลน์เป็นหลัก จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย (อ่านต่อหน้า 20)

ภารกิจหลังเปลี่ยนผ่าน
จากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
สู่สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ 4

กฎหมายไม่ห้ามคนไทยเป็นนักข่าว
แต่ต้องมีความรับผิดชอบ!! 17

จดหมายเหตุ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

ปีที่ 24 ฉบับเดือน ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2564

เจ้าของ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

คณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 1

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธาน
นางสาวนาดยา เชษฐโชติรส รองประธาน คนที่ 1
นายวีรศักดิ์ ไชติวานิช รองประธาน คนที่ 2
นายสรวิชัย แซ่เตี่ยว รองประธาน คนที่ 3
นางสาวนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ เลขานุการ
นายนพปฎล รัตนพันธ์ รองเลขานุการ คนที่ 1
นายภูวศิษย์ สุขไส รองเลขานุการ คนที่ 2
นางสาวชุตติมณฑน์ ศรีขำ เภรณัญญิก

กรรมการ

นางสาวสุสติ ศิวดรนาฎ กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายสิทธิชัย บำรุงสุข กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายไพฑูรย์ ชุตติมากรกุล กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ กรรมการประเภทก่อตั้ง
นางสาวสมถวิล เทพสวัสดิ์ กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ กรรมการประเภทสามัญ
นายจักรกฤษณ์ แววดคล้ายหงษ์ กรรมการประเภทสามัญ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รศ. ดร. สุกัญญา บุรณเดชาชัย
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการสื่อสารมวลชน
นายวิฑิต ลินุตพงษ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ
นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการคุ้มครองผู้บริโภค
ศ. สุริชัย หวันแก้ว
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน
ดร. พิเชฐ ตรงคเวโรจน์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
นายปราโมทย์ ฝ้ายอุประ
ผู้ทรงคุณวุฒิตามที่ปรึกษาการด้านสื่อมวลชน
นายกวี จงกิจถาวร
ผู้ทรงคุณวุฒิตามที่ปรึกษาการด้านสื่อมวลชน
บรรณาธิการ
นายบุตรดา ศรีเลิศชัย

สื่อยุคโควิด

วงการสื่อสารมวลชนไทยได้มาถึงจุดเปลี่ยนสำคัญครั้งใหญ่ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี และถูกซ้ำด้วยสถานการณ์ “โควิด-19” โรคระบาดแห่งยุค จาก 2 ปรากฏการณ์ใหญ่ จึงมีผลกระทบต่อองค์กรสื่อโดยตรง และลามมาถึงบุคลากรในวิชาชีพสื่อสารมวลชน

แม้จะคาดการณ์ได้ว่าทิศทางสื่อไทยกำลังไปสู่ออนไลน์มากขึ้น แต่ช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ทั้งเทคโนโลยีและโควิด ได้เป็นตัวเร่งให้เกิดการทรานส์ฟอร์มฉบับปล้น บังคับให้สื่อต้องปรับตัวสู่วิถีใหม่ จนต้องเปลี่ยนวิธีคิด วิธีทำงาน ซึ่งเป็นภาพสะท้อนที่ชัดเจนว่า หากสื่อไม่ปรับตัว อาจไปไม่รอด

ที่น่าสนใจคือ ปรากฏการณ์สื่อหลักที่ออกจากพื้นที่ปลอดภัยของตัวเอง ทะลุกรอบสื่อเดิมมาทำสื่อออนไลน์ในโซเชียลมีเดียกันมากขึ้น โดยเฉพาะเกิดการขยายแพลตฟอร์มต่าง ๆ หลังจากถูกทำลายด้วยสื่อโซเชียล

ปฏิเสธไม่ได้ว่า ความอยู่รอดทางธุรกิจ ทำให้องค์กรสื่อจำนวนไม่น้อย เลือกแนวทางการทำเนื้อหาเพื่อรายได้มากกว่าคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ต่อสังคม และจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

โดยเฉพาะในสถานการณ์วิกฤตโควิดที่ผู้คนที่ต้องการรับรู้ข่าวสารมากขึ้น ขณะที่ข้อมูลข่าวสารท่วมท้นในโซเชียลมีเดีย สื่อจึงไม่พื้นที่จะถูกสังคมตั้งคำถามต่อการทำหน้าที่หลายด้าน ทั้งการเป็นแหล่งค้นหาข้อเท็จจริง ความน่าเชื่อถือ ซึ่งหมายถึงเนื้อหาที่มีคุณค่าข่าว ข้อมูลความรู้ ความถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม ในวิกฤตโควิดที่ส่งผลกระทบต่อคนข่าว และองค์กรธุรกิจสื่อด้านข่าว ก็ยังเป็นโอกาสที่หลายสื่อกำลังหาทิศทางในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด โดยหันมาแข่งขันคุณภาพมากกว่าปริมาณ ทั้งในเชิงเนื้อหา พัฒนารูปแบบ และสร้างความน่าเชื่อถือเพื่อเปลี่ยนแปลงจากที่มองแค่ยอดบนออนไลน์มากกว่า อีกทั้งขยายใช้แพลตฟอร์มต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ในการทำข่าว และสื่อสารข้อมูล

ขณะเดียวกัน คนข่าวในยุคนี้ก็ต้องเข้าสู่การปรับตัวให้เป็นนักข่าวเชิงข้อมูล ทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ใช้ประโยชน์จากบิ๊กดาต้า และใช้เครื่องมือดิจิทัลเป็นตัวช่วยให้มากขึ้น

ในยุคที่บ้านเมืองมีวิกฤต ย่อมมีความคาดหวังจากสื่อ โดยเฉพาะการมีบทบาทหน้าที่ต่อสังคม และสถานการณ์โควิดก็สะท้อนให้เห็นชัดว่า บทบาทของสื่อกลับมาเป็นที่พึ่งหวังของสังคมได้ เป็นพลังในการขับเคลื่อนสังคมได้

ฉะนั้นก้าวสำคัญของสื่อสารมวลชนไทยในยุคโควิด-19 ท่ามกลางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องหาแนวทางที่สมดุลระหว่างความอยู่รอด องค์กร และบทบาทหน้าที่ต่อสังคม เพราะนั่นหมายถึงธุรกิจสื่อเองก็จะดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

สถานที่ติดต่อ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ 538/1 ถ.สามเสน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร.02-668 9900 แฟกซ์. 02-243 5697
E-mail. info@presscouncil.or.th Website. www.presscouncil.or.th Facebook. www.facebook.com/presscouncil.npct

ภารกิจหลังเปลี่ยนผ่าน

จากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
สู่สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

แน่นอนว่าก่อนการเปลี่ยนผ่าน การเตรียมการล่วงหน้าย่อมเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นสิ่งแรกที่ต้องทำคือ การปรับแก้ และยกร่างธรรมนูญสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ขึ้นใหม่เพื่อใช้แทนธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ที่ใช้มานาน 24 ปี จากนั้นภารกิจในการปรับแก้ข้อบังคับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อบังคับว่าด้วยการเป็นสมาชิก ที่ต้องเปิดรับสมัครสมาชิกที่เป็นสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล ก่อนจะปรับแก้ข้อบังคับการได้มาของกรรมการ เพื่อเตรียมการเลือกตั้งกรรมการชุดใหม่ ซึ่งถือเป็นกรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติชุดแรก

การจัดงานครบรอบ 24 ปี ถือเป็นงานนับหนึ่ง สำหรับภารกิจใหม่ของสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พร้อมด้วยการลงนามความร่วมมือกับบริษัท ไวท์ไฮต์ (ประเทศไทย) จำกัด ในการใช้เครื่องมือ “ZOICAL EYE” ซึ่งเป็นระบบฟังเสียงผู้บริโภคออนไลน์เชิงลึก (Social Listening Technology) จากทุกช่องทางโซเชียลมีเดีย อาทิ Facebook, Twitter, Instagram, Youtube, Pantip, Webboard, News, Blog เพื่อนำไปสู่กระบวนการกำกับดูแลด้านจริยธรรมของสื่อมวลชนให้ครอบคลุมครบถ้วนขึ้น

ภารกิจสำคัญสำหรับการเปลี่ยนผ่านครั้งนี้ คือการปรับแก้บรรดาข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เคยประกาศใช้ เบื้องต้นเพื่อให้พันธกิจหลักในการกำกับดูแลกันเองทางด้านจริยธรรมของสภาการสื่อมวลชนฯ สามารถเดินหน้าต่อไปได้ จึงต้องเร่งยกร่างแก้ไขข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนขึ้นใหม่เพื่อให้ครอบคลุมสื่อมวลชนทุกแขนงตามมาด้วยข้อบังคับว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องร้องเรียน และข้อบังคับว่าด้วยการพิจารณาเรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพภายในองค์กรสมาชิก ซึ่งข้อบังคับทั้ง 3 ฉบับนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญในการกำกับดูแลกันเองด้านจริยธรรม ตามเจตนารมย์

“ ในโอกาสครบรอบ 24 ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ 4 กรกฎาคม 2564 ถือเป็นนิมิตหมายสำคัญในการที่ “สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ” ได้ประกาศเปิดตัวอย่างเป็นทางการ ถือเป็นงานนับหนึ่ง สำหรับก้าวเดินก้าวใหม่ของการกำกับดูแลกันเองทางด้านจริยธรรมของสื่อมวลชน ที่ไม่เพียงเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ดังเช่นแต่ก่อน หากแต่ในวันนี้ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ได้ประกาศตัวที่จะทำหน้าที่กำกับดูแลสื่อมวลชนในทุกแขนง ไม่ว่าจะเป็นสื่อดั้งเดิมอย่างหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือแม้กระทั่งสื่อใหม่อย่าง สื่อดิจิทัล สื่อออนไลน์ โซเชียลมีเดีย ที่กำลังเติบโตขึ้นอย่างก้าวกระโดด

ของสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

เมื่อผ่านข้อบังคับที่สำคัญแล้ว ลำดับถัดไปคือการเร่งแก้ไขแนวปฏิบัติสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนทั้งหมดที่เคยออกประกาศมา ได้แก่ 1. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน 2. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้หญิง 3. แนวปฏิบัติฯ เรื่องการเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้มี ความหลากหลายทางเพศ 4. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การเสนอข่าว และภาพข่าวเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ศาสนา และสถานะทางเพศ 5. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และภาพข่าวผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

6. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การไปทำข่าวในประเทศและต่างประเทศ 7. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การรับของขวัญ ของรางวัล และสิ่งมีค่าจากแหล่งข่าว 8. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การป้องกันการรับอามิสสินจ้างและการขัดกันของผลประโยชน์ 9. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การนำเสนอข่าวและภาพข่าวกีฬา 10. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ 11. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การนำเสนอข่าว และภาพข่าว ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ตัวเลข และสลาภพັນ 12. แนวปฏิบัติฯ เรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน

เมื่อการปรับแก้ไขบรรดาข้อบังคับฯ และแนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนครบถ้วนแล้ว สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติจะสามารถดำเนินการตามพันธกิจหลักของการกำกับดูแลกันเองได้อย่างเต็มที่ โดยผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าว หรือได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชน จะสามารถร้องเรียนมายังสภาการสื่อมวลชนฯ ได้ในหลากหลายช่องทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ช่องทางการร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ www.presscouncil.or.th ซึ่งสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ได้พัฒนาให้ผู้ร้องเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น และยังสามารถติดตามความคืบหน้าว่าเรื่องที่ท่านได้ร้องเรียนมานั้น อยู่ในขั้นตอนใดแล้ว

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากงานกำกับดูแลจริยธรรมสื่อมวลชนแล้ว สภาการสื่อมวลชนฯ ยังมีงานด้านวิชาการเพื่อศึกษาหาแนวทางการปรับปรุงพัฒนาสื่อในปัจจุบันให้สามารถต่อสู้กับกระแสเทคโนโลยีดิจิทัลที่ถั่งโถมเข้ามาอย่างรุนแรง กระแสโซเชียลมีเดียที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจนทำให้สื่อดั้งเดิมอย่าง หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดกันขนานใหญ่ จึงนำมาสู่การจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง **“การปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ และบทบาทหน้าที่ต่อสังคม”** โดยได้รับทุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในวงเงิน 2,000,000 บาท

โครงการวิจัยดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ โดยการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค โอกาส ความท้าทายในการปรับตัวขององค์กรสื่อในยุคดิจิทัล สร้างต้นแบบและข้อเสนอต่อองค์กรวิชาชีพในการสนับสนุน ส่งเสริมการปรับตัวและการอยู่รอดขององค์กรสื่อ พร้อมกับการเผยแพร่องค์ความรู้ให้เป็นประโยชน์ในการใช้งานเชิงวิชาการและวิชาชีพวารสารศาสตร์ด้วย

นอกจากโครงการทางวิชาการแล้ว สภาการสื่อมวลชนฯ ยังดำเนินโครงการด้านสังคม โดยเฉพาะในประเด็นสถานการณ์ที่การระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้เกิดความสับสนในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวัคซีน ซึ่งสื่อมวลชน และภาคพลเมืองต้องมีทักษะขั้นพื้นฐานในการทำความเข้าใจองค์ความรู้และแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นหรือความเชื่อได้ รวมทั้งต้องมีเวทีในการทำงานร่วมกับแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาข่าวลวงและเสริมทักษะให้กับผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้วยเช่นกัน คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ จึงได้จัดทำโครงการ **“ระดมสมองค้นคว้าเชิงลึก” (Hackathon)** เพื่อพัฒนากลไกการ

ทำงานร่วมกันระหว่างสื่อมวลชน ภาครัฐ และภาคประชาสังคม ในการรับมือโรคระบาดข้อมูลข่าวสาร (Infodemic) โดยได้รับทุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ในการดำเนินการ

ในส่วนของแต่ละประเทศ หลังจากที่สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ซึ่งขณะนั้นยังเป็นสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้ผลักดันให้มีการจัดตั้งเครือข่ายสภาสื่อมวลชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAPC-Net) ได้สำเร็จเมื่อปี 2562 โดยสมาชิกประกอบด้วยสภาสื่อมวลชน 4 ประเทศ ได้แก่ สภาสื่อมวลชนอินโดนีเซีย (Press Council of Indonesia) สภาสื่อมวลชนเมียนมา (Myanmar Press Council) สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ (National Press Council of Thailand) และสภาสื่อมวลชนติมอร์-เลสเต (Timor-Leste Press Council) ก็ได้ดำเนินกิจกรรมหลายอย่าง โดยในช่วงต้นปี 2564 ได้มีการออกแถลงการณ์สนับสนุนเสรีภาพสื่อในเมียนมา หลังสถานการณ์ชุมนุมประท้วงในเมียนมาทวีความรุนแรง และสื่อมวลชนทั้งสื่อท้องถิ่นและสื่อต่างประเทศ ได้รับผลกระทบ ซึ่งรวมถึงการถูกข่มขู่คุกคาม ลิดรอนเสรีภาพในการปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน

การประชุมภายใต้กรอบความร่วมมือทวิภาคี ระหว่างสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ กับสภาสื่อมวลชนอินโดนีเซีย เพื่อสานต่อโครงการความร่วมมือต่าง ๆ ที่ยังไม่ลุล่วง ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระบบการแยกแยะสื่อมวลชนอาชีพของอินโดนีเซียให้แล้วเสร็จ นอกจากนี้ฝ่ายอินโดนีเซียยังเสนอให้ร่วมกันศึกษาเรื่องการกำกับดูแล และต่อรองกับเจ้าของ Online Platform ต่าง ๆ ที่นำข่าวขององค์กรสื่อไปเผยแพร่ ว่าจะต้องดำเนินการกันอย่างไร

...นี่เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนผ่านจากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มาสู่สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ซึ่งในอนาคตภารกิจการกำกับดูแลจริยธรรมสื่อมวลชนคงต้องเข้มข้นขึ้นอย่างแน่นอน ตามการปรับตัวของสื่อ และพฤติกรรมผู้บริโภคสื่อของคนไทยในยุคปัจจุบัน...

■...1 พ.ย. 2564 เป็นวันแรกที่ประเทศไทยประกาศเปิดประเทศอย่างเป็นทางการ เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ รวมทั้งขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศหลังจากที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 มาเกือบ 2 ปี ยกเลิกการห้ามออกนอกเคหสถานหรือเคอร์ฟิว เมื่อช่วงค่ำวันที่ 31 ตุลาคมที่ผ่านมา กล่าวสรุปโดยรวม 66 จังหวัด รวมทั้ง กทม. และปริมณฑลแทบจะกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติตามวิถีวิถีใหม่ที่ต้องดำเนินการมาตรการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล (Universal Prevention) ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ยกเว้นจังหวัดในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดที่ยังคงการออกนอกเคหสถานไว้ก่อน ส่วนผลกระทบที่จะตามมาจะมีมากขึ้นแค่ไหน ก็ต้องติดตามดูกันต่อไปอย่างใกล้ชิด ■...ส่วนการปรับตัวของสื่อในสถานการณ์ “โควิด-19” ระบาด ยังคงมีต่อไปเพื่อความอยู่รอดขององค์กร ทั้งรายได้และการลดต้นทุนการผลิต ในขณะที่คุณภาพและมาตรฐานการนำเสนอข่าวยังคงต้องรักษามาตรฐานเอาไว้เช่นเดิม ■...รายได้จากการโฆษณา คือรายได้หลักที่หล่อเลี้ยงให้องค์กรสื่ออยู่รอดนับตั้งแต่ปี 2563 วิกฤต “โควิด-19” ส่งผลกระทบอย่างหนัก

ที่ 4 ที่เศรษฐกิจยังเผชิญกับการระบาดที่รุนแรงขึ้น...ขณะที่สื่อหลักอย่างสื่อโทรทัศน์ (รวมเคเบิลทีวีและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม) และวิทยุ ต่างได้รับผลกระทบไม่แพ้กัน ■...บรรทัดนี้ขอแสดงความยินดีกับ **ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี** ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ที่ได้รับเข็มเกียรติยศธรรมศาสตร์สามัคคี ในฐานะศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพอย่างสูง รางวัลแห่งความภาคภูมิใจนี้ มอบโดยชมรมเพื่อนโตม โดยมีศิษย์เก่าที่มีคุณสมบัติผ่านการคัดเลือก รวมทั้งสิ้น 7 คน และมีการจัดงาน “วันธรรมสามัคคี 5 พ.ย.” ณ สมาคมธรรมศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซอยงามดูพลี ■...ทุกวันนี้การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อหลายสำนัก ล้วนตกอยู่ในสภาวะที่ล่อแหลม และเสี่ยงกับการตกเป็นจำเลยทางกฎหมายจาก

สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเรื่อง การรับความช่วยเหลือด้านการดำเนินบรรณคดีและการส่งเสริมทางวิชาการ กับสภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ 15 ต.ค. 2564

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ รับมอบเข็มเกียรติยศธรรมศาสตร์สามัคคี ในฐานะศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จและความสำเร็จในวิชาชีพเป็นอย่างสูง เมื่อวันที่ 5 พ.ย. 2564

การนำเสนอข่าวสู่สังคม รวมทั้งเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายในภาคสนามมากขึ้นเรื่อย ๆ จากปัญหานี้ จึงเป็นที่มาของการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การรับความช่วยเหลือด้านการดำเนินบรรณคดีและการส่งเสริมทางวิชาการ ระหว่างสภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ กับสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อร่วมมือ ประสานงาน ส่งเสริมและช่วยเหลือสื่อมวลชนที่ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพ ในการดำเนินคดีตามกฎหมายและการร่วมมือทางวิชาการ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่วันทกต่อการคุกคามสิทธิและปราศจากความวิตกต่อการปฏิบัติงาน ■...เป็นประเด็นร้อนในโลกโซเชียลมานานหลายเวลา ถึงความเหมาะสม เกี่ยวกับการนำเสนอข่าวอาชญากรรมประเด็นการฆ่าตัวตาย แคไหนจึงจะเหมาะสม ล่าสุดสภาการสื่อฯ ได้เปิดเวทีรับฟังความเห็น “แนวปฏิบัติการเสนอข่าวฆ่าตัวตาย” จากหลายฝ่ายไปแล้ว และจะได้นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงเพื่อนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการสภาการสื่อฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้อย่างเป็นทางการต่อไป ■...ขณะที่ “แพทยสภา” ได้ประกาศสนับสนุนเต็มที่ พร้อมหารือวิธีป้องกันผู้รับสาร มิให้ตกอยู่ในสภาพ “ทุกข์ซ้ำซาก” จากเนื้อหาเดิมที่วนเวียนอยู่บนเครือข่ายออนไลน์ เตือนให้สื่อ “ควรลบบอกบ้าง” เพราะไม่เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเสนอข่าวเรื่องเด็ก สตรี และผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ผ่านความเห็นชอบของสภาการสื่อฯ

ต่อภาคเศรษฐกิจในภาพรวม ทั้งภาคการผลิตและภาคบริการ รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคสื่อที่เปลี่ยนแปลงไป ■...การจับจ่ายใช้สอยเป็นไปอย่างระมัดระวังมากขึ้น แน่นนอนว่ามีผลกระทบต่อเนื้อหาที่วงการสื่อ ทำให้ทุกมีเดียเอเจนซีต้องมีการปรับแผนงานเพื่อช่วยเหลือลูกค้าเจ้าของสินค้าและบริการตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ■...สมาคมมีเดียเอเจนซีและธุรกิจสื่อแห่งประเทศไทย (MAAT) คาดการณ์ว่า ภาพรวมงบประมาณการใช้สื่อปี 2564 ลดฮวบหลายเปอร์เซ็นต์เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว โดยมีภาพรวมการใช้สื่ออยู่ที่ 101,738 ล้านบาท โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นค่อนข้างชัดเจนในไตรมาส 3 และต่อเนื่องไปถึงต้นไตรมาส

ไปก่อนหน้านี้แล้ว ท่านสามารถอ่านรายละเอียดได้ภายในเล่มหรือที่เว็บไซต์สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ (<https://www.presscouncil.or.th/regulation/>) ■...คงไม่มีข่าวไหนถูกจับตามองไปมากกว่าการเคลื่อนไหวของ Facebook (เฟซบุ๊ก) ซึ่งกำลังสร้างโลกใหม่ขึ้นมาทั้งใบ โดย METAverse ที่ประกอบไปด้วยเทคโนโลยีหลายอย่าง ภายใต้คำว่าโลกเสมือนจริงหรือที่เราคุ้นหูกันว่า VR และ ARคือ ลักษณะที่เราใส่แว่นตาแล้วเข้าไปอีกโลกหนึ่งในเกมส์ ทุกอย่างที่ตาเราเห็น

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ นำคณะกรรมการฯ เข้าพบนายชาญชัย แสวงศักดิ์ ประธานศาลปกครองสูงสุด เพื่อแสดงความยินดีในโอกาสที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ พร้อมทั้งหารือแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านวิชาการ และการกำกับดูแลกันเองด้านจริยธรรมของสื่อมวลชน ณ อาคารสำนักงานศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ เมื่อวันที่ 19 พ.ย. 2564

เหมือนกับโลกใหม่อีกโลก แต่ AR คือ การผสมผสานกับโลกเดิม เหมือนเราเอามือถือไปส่องจะเจอบางอย่างลอยอยู่ เช่น เกมสไปเกม่อน มัน คือการผสมผสานโลกแห่งความเป็นจริงกับโลกเสมือนจริงที่ผสมผสานอยู่ด้วยกัน ■...คำว่า “METAverse” มาจากคำว่า Meta ที่แปลว่า “เหนือกว่า, พัน, เกินขอบเขต” กับคำว่า Universe ที่แปลว่า “จักรวาล”ดังนั้น หากแปลตรงตัว METAverse หมายถึง โลกที่พันขอบเขตไปแล้ว หรือ จักรวาลที่พันขอบเขตที่เรารู้จัก แม้ในวันนี้ METAverse อาจเป็นสิ่งที่หลายคนยังเห็นภาพไม่ชัดเจน แต่ก็เชื่อว่าในอนาคต METAverse ก็จะเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนคุ้นเคย เหมือนเช่นโทรศัพท์มือถือที่เมื่อหลายสิบปีก่อน คงไม่มีใครคิดว่า จะกลายเป็นสมาร์ทโฟนที่สามารถย่อโลกทั้งใบไว้ในมือเดียวได้ ■... METAverse สามารถช่วยจำลองให้เราไปอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ได้ แม้จะนั่งอยู่กับที่ก็ตาม โดยอาศัยการเชื่อมต่อผ่านรูปแบบต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต, อุปกรณ์, สมาร์ทโฟน, แอปพลิเคชัน และซอฟต์แวร์ ถือเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังปลุกกระแสเพื่อปูทางไปสู่โลกแห่งอนาคต ■...ล่าสุดมีรายงานข่าวว่า เทคโนโลยีนี้ หลายประเทศต่างกำลังถกเถียงกันว่า จะเกิดประโยชน์อะไรหรือไม่ และจะใช้อย่างไรได้บ้าง เพราะตอนนี้ทุกคนจะมองเรื่องโอกาสสร้างความสัมพันธ์ในยุคที่เราไม่ได้เจอหน้ากันจริง ๆ ขณะที่ในมุมมองของนักสื่อสารมวลชน สำนักข่าวต่างประเทศก็ยังไม่มีความชัดเจนว่า จะนำ METAverse มาใช้ประโยชน์ด้านใด ส่วนจะเป็นประโยชน์กับสื่อไทยมากน้อยแค่ไหน หรือสื่อไทยจะต้องปรับตัวตามเทคโนโลยีล้ำยุคนี้หรือไม่ ก็ต้องติดตามดูกันต่อไป ■...หลายสำนักข่าวทั่วทั้งหัวใหญ่ หัวเล็ก ต่างลุยปรับระบบเว็บข่าว ยกเครื่องกันยกใหญ่ ทั้งการจ้างบริษัทพัฒนาเว็บ เข้ามาช่วยปรับแก้จุดบกพร่อง

บางค่ายมีการจ้างเอาทีชอสบริษัททำเว็บ มาปรับระบบให้แข็งแรงรองรับการขยายตัวการอ่าน บางค่ายถึงกับหาคนเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเว็บมาเป็นหัวเรือใหญ่ เข้ามานั่งเก้าอี้บริหาร ซึ่งปีหน้าเว็บไซต์ข่าว เมืองไทยน่าจะเห็นอะไรที่แปลกใหม่ การเติมเต็มเสริมสร้างรายได้ใหม่ให้กับองค์กรข่าวในยุคใหม่ ■...ล่าสุด “บางกอกโพสต์” ยกเครื่องข่าวออนไลน์ เติมประสิทธิภาพเว็บไซต์ ลงทุนอัปเกรดระบบโซลูชันใหม่ จากค่าย Taboola ผู้พัฒนาระบบเว็บไซต์ชั้นนำในการเสริมสร้างรายได้และประสิทธิภาพเว็บไซต์ เข้ามาช่วยเพิ่มโอกาสแข่งขัน และรายได้จากบริการออนไลน์มากยิ่งขึ้นด้วย เพราะยอดเข้าชมพุ่งสูง มีผู้อ่านข่าวผ่านเว็บไซต์ 10 ล้านคนต่อเดือน... เป้าหมายคือ มีรายได้เพิ่มขึ้น จากการเข้าชมของผู้อ่าน ที่จะไปช่วยเพิ่มอัตราส่วนผันแปรการรับชมโฆษณา การคลิกโฆษณา และเพิ่มประสิทธิภาพด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับข่าวอีกด้วย ปีหน้าสนามข่าวเดือดแน่ ใครมีเทคโนโลยีที่ดีกว่า ก็มีชัยไปกว่าครึ่ง ■...อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ขอแสดงความเสียใจ กับ อมรรัตน์ มหิทธิรุกข์ ที่สูญเสียมารดานางเตี้ยะม้วย แซ่โจ้ว ทำพิธีฌาปนกิจตามประเพณีที่วัดประสาธ จ.พระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 8 ก.ย. 2564 ที่ผ่านมา ■...ขอแสดงความเสียใจกับครอบครัวรัตนพันธ์ ที่สูญเสีย “แถมสิน รัตนพันธ์” เจ้าของคอลัมน์ยอดฮิตในอดีต “ลัดดา चुบชิบ” ที่จากไปอย่างสงบเมื่อเช้าวันที่ 3 พ.ย. 2564 และได้รับพระราชทานเพลิงศพ ไปเมื่อ วันพุธที่ 10 พ.ย. 2564 ■...ส่งเพื่อนคู่สุคติ อลงกรณ์ พลบุตร ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานในพิธีจุดเพลิงฌาปนกิจศพ นายสงบ จันทรโชติ อดีตหัวหน้าช่างภาพ นสพ.บ้านเมือง

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) และองค์กรเครือข่าย จัดเวทีเสวนานักคิดดิจิทัลส่งท้ายปลายปี 2564 ครั้งที่ 19 “จากข้อมูลลวงสู่โลกเสมือน : แนวทางการหาความจริงร่วม” ณ รร. โนวเทล สยาม กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 24 พ.ย. 2564

นายสุรชัย วิเศษโสภาน นายกสมาคมช่างภาพข่าวสื่อมวลชนฯ นายชัยยศ ศิริสวัสดิ์ ประธานชมรมช่างภาพการเมือง นายฉลาด จันทรเดช ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการเมือง ร่วมกันทอดผ้าบังสุกุล ณ วัดสายไหม ลำลูกกา เมื่อ 26 ต.ค. 2564 ■...ล่าสุด เฉลิมชัย ยอดมาลัย อุปนายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สูญเสียคุณแม่ “นางสาส์ ยอดมาลัย” สวดพระอภิธรรมศพตามประเพณี ณ วัดพระศรีมหาธาตุวรวิหาร บางเขน กทม. และมีพิธีพระราชทานเพลิง ณ เมรุ 2 เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2564 ■...พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ ■

สื่อควรสื่อสารอย่างไร ในสถานการณ์โควิด-19

“

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนิเวศน์สื่อในยุคปัจจุบัน จากแนวโน้มของสื่อดิจิทัลที่เติบโตสูงขึ้น ได้ส่งผลอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์สื่อ (Media Landscape) ที่มีผลกระทบต่อสื่อสารในทุกๆ มิติ ตั้งแต่ ผู้ส่งสาร เนื้อหาสาร ไปยังผู้รับสาร มีการเปลี่ยนแปลงกันไปทั้งการใช้สื่อดิจิทัล และสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันอย่างรวดเร็วจนทั้งภาครัฐ และเอกชน ต่างต้องปรับตัวกันให้ทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

”

กระจุกเงา

ประกายกาวิล ศรีจินดา
อนุกรรมการฝ่ายวิชาการ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

สิ่งเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ พฤติกรรมการบริโภคสื่อ จากเดิมที่คนส่วนใหญ่เคยยึดติดกับการเป็นผู้รับข่าวสาร สาร และความบันเทิงผ่านช่องทางสื่อมวลชน (Mass Media) แบบดั้งเดิม เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ แต่ปัจจุบันนอกจากจะรับข้อมูลข่าวสารในสื่อออนไลน์ที่มีความรวดเร็วแล้ว ผู้รับสารยังสามารถเป็นเจ้าของข่าวสาร ความบันเทิงสามารถผลิตเนื้อหาต่าง ๆ ออกมาได้โดยไร้ขีดจำกัด เรียกว่าเปลี่ยนจาก “ผู้รับสาร” กลายมาเป็น “ผู้สื่อสาร” ซึ่งหากมองภายใต้ทฤษฎีการสื่อสารในแนวทางของทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory of Communication) จะมองเห็นกลไกการกำกับสื่อที่ถูกควบคุมด้วยภาครัฐอยู่ ซึ่งในอดีตจะมองอยู่ในมิติเดียวคือ ภาครัฐเท่านั้น แต่ปัจจุบัน เมื่ออำนาจถูกถ่ายโอนมายังฝั่งผู้รับสารด้วยแล้ว จะเกิดการตรวจสอบได้ง่าย จึงเกิด “การต่อรองทางการสื่อสาร” ระหว่างสองฝ่ายเกิดขึ้น ทำให้มองเห็นมิติการสื่อสารที่หลากหลายมากกว่าที่เคย ดังนั้น ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารใด ๆ ก็ตามสื่อจะอาศัยความเร็วเพียงอย่างเดียวเช่นในอดีตไม่ได้ แต่ต้องรอบด้านมากขึ้น โดยเฉพาะการตรวจสอบข้อเท็จจริง (Fact-checking) ก่อนการ

นำเสนอ เพื่อให้คำว่า “สื่อมวลชน” ยังคงมีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ในยุคที่ข่าวสารต่าง ๆ ถูกขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (Data Driven)

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา หรือโควิด-19 เริ่มเกิดขึ้นในประเทศไทยมาตั้งแต่ต้นปี 2563 ดังนั้น สถานการณ์นี้ไม่ได้เพิ่งอยู่กับเรา แต่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตเรามาเกือบ 2 ปีแล้ว วิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมามีว่าจะเป็นการขาดแคลนของหน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ มาจนถึงสถานการณ์การนำเข้าวัคซีน ล้วนเป็นเหตุการณ์สำคัญที่เราไม่อาจลืมได้ แต่หากจะจำรายละเอียดได้ จะพบว่าบ่อยครั้งที่ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ ถูกนำเสนอโดยผ่าน “อารมณ์” “ความเชื่อ” และ “ความรู้สึก” ซึ่ง 3 ส่วนนี้ เมื่อนำมารวมกันแล้วเกิดเป็นความคิดเห็น (Opinion) มากกว่าข้อเท็จจริง (Fact) เมื่อบางประเด็นถูก “สื่อสาร” ผ่านสื่อและกระจายออกไปสู่สังคมจะกลายเป็นข่าวลวง (Fake News) และข่าวลือ (Rumor) แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วในที่สุด ซึ่งปรากฏการณ์นี้เรียกกันว่า “การแพร่ระบาดของข้อมูล” หรือ “Infodemic” (ไวโรลจิม จงเกษม, 2564)

การเปลี่ยนแปลงของการบริโภคสื่อที่ถูกขับเคลื่อนโดยการปรับตัว

ของคอนตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ผ่านมามีหลายระลอกจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า ผู้คนใช้สื่อเพื่อช่วยในการดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่ กลายเป็นตัวเร่งให้การสื่อสารในสังคมเปลี่ยนผ่านไปสู่ออนไลน์เต็มรูปแบบ ซึ่งนักสื่อสารจะต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้รับสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อข้อมูลข่าวสารจากโลกมาอยู่จำนวนมหาศาล ในยุคที่ใคร ๆ ก็สามารถเป็น “ผู้สื่อสาร” ได้ ในฐานะของสื่อมวลชนที่ยังถือว่ามีความน่าเชื่อถือมากกว่าสื่อประเภทอื่นอยู่ เนื่องจากมีกระบวนการในการผลิตข่าวสารที่เป็นระบบ ระเบียบ มีขั้นตอนการทำงานที่น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะทำหน้าที่ของตัวเอง ดึงเอาบทบาทสำคัญที่พึงกระทำและนำเสนอ

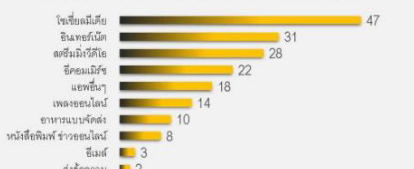
ภาพรวมการใช้สื่อออนไลน์ของคนไทยในช่วงการระบาดของโควิด-19

การศึกษาของมารเก็ตบัสซิงก์พฤติกรรมผู้ใช้สื่อออนไลน์ของคนไทยในช่วงที่มีการระบาดของโควิด-19 รวบรวม โดยเปรียบเทียบกับการใช้งานในปีที่ผ่านมา

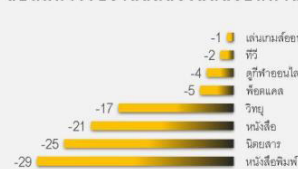
สื่อประเภทใดที่คุณมีการใช้งานล่าสุด?

สื่อที่มีการใช้งานเพิ่มขึ้นในหนึ่งปีที่ผ่านมา?

สื่อที่มีการใช้งานลดลงในหนึ่งปีที่ผ่านมา?

ข่าวสารต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ภายใต้สถานการณ์วิกฤต เช่นนี้

1. “สื่อสาร” ด้วยข้อมูลที่ เป็นความจริง โดยคำนึงถึงผลกระทบ จากการสื่อสารเสมอ

การสื่อสาร ไม่ว่าจะจากสื่อระดับใดก็ตาม ทั้งสื่อมวลชน และสื่อภาคประชาชน รวมถึงสื่อจากภาครัฐ สิ่งสำคัญคือ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องผ่านการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง บ่อยครั้ง เราจะพบว่า ในสถานการณ์โควิด-19 มีข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาดและบิดเบือนมาจากหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด และเมื่อถูกเผยแพร่ออกไป ทำให้สื่อมวลชน และประชาชน เป็นผู้ร่วมเผยแพร่ข้อมูลอันบิดเบือนนั้นไปด้วย เช่น กรณีการฉีดวัคซีน ที่มีการพูดถึงอย่างแพร่หลายในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อสังคม ดังนั้น สื่อจึงต้องพิจารณาถึงผลกระทบจากการสื่อสารเสมอ

2. “สื่อสาร” อย่างมีจิตวิญญาณ ด้วยความเข้าใจ และความปรารถนาดี

เมื่อสถานการณ์โควิด-19 เป็นเรื่องที่เราควบคุมไม่ได้ และเป็นเรื่องยากในการที่จะคาดเดาล่วงหน้า ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีการออกข้อกำหนดตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 29) ซึ่งถือว่าเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกของสื่อและประชาชน ในมิติของสื่อมวลชน สื่อจึงควรที่จะทำการสื่อสารอย่างมีจิตวิญญาณ ไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำ ปิดกั้น ทำหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตามกติกาและจรรยาวิชาชีพที่ควรจะเป็น เพื่อให้พลเมืองเป็นอิสระจากการควบคุมและสามารถปกครองตนเอง (self-governing) (Kovach and Rosenstiel, 2007) โดยคำนึงถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับสารในขณะที่เกิดวิกฤต ด้วยการใช้อย่างเหมาะสมในการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย

3. “สื่อสาร” อย่างรอบด้านในหลากหลายมิติ ภายใต้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่ น่าเชื่อถือได้

ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ระลอกที่ 3 ที่ผ่านมามีการแพร่ระบาดของข้อมูลข่าวสารที่หลั่งไหลอยู่เป็นจำนวนมาก ในแต่ละวัน จะพบว่าเกิดความวุ่นวายของสถานการณ์การแพร่ระบาดในด้านเนื้อหาข่าวสารที่ส่งผลให้เกิดความสับสนต่อประชาชน ล้วนมาจากการสื่อสารทั้งสิ้น ดังนั้น จึงพบว่ามิใช่ข่าว หลากหลายประเภท ทั้งข่าวจริง ข่าวลวง เกิดขึ้นมาอย่างควบคุมไม่ได้ แต่สิ่งที่สามารถควบคุมได้ คือความรอบคอบของสื่อในการตรวจสอบเนื้อหาของข่าวจากแหล่งข้อมูลหลากหลายด้าน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อผู้รับสารอย่างแท้จริง

4. ไม่ “สื่อสาร” หรือขยายข้อมูล ข่าวสารที่มีเนื้อหาที่บิดเบือน

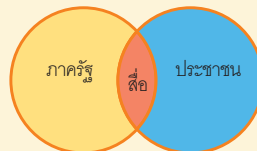
ปฏิเสธไม่ได้ว่าในปัจจุบันการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทในชีวิตประจำวันของเราทุกคน และสื่อภาคประชาชนบางกลุ่ม รวมถึงสื่อมวลชนบางสำนัก ต้องการเพียงการได้รับความนิยมสร้างการมีส่วนร่วม (Engagement) ต้องการยอดไลค์ (Like) ยอดแชร์ (Share) ด้วยการปลุกปั่น สร้างประเด็นข่าวใหม่ ๆ ขึ้นมาเองเพียงเพราะต้องการความนิยมจากการพาดหัวข่าว โดยเฉพาะในสถานการณ์โควิด-19 ที่ผ่านมา ทำให้หลายครั้ง ประชาชนเกิดความตระหนก และหวาดกลัว จากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ เช่น จำนวนผู้ติดเชื้อ จำนวนเสียชีวิต จนบางครั้ง อาจทำให้นำไปสู่เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ข้อความอันเป็นเท็จ ในระบบคอมพิวเตอร์ และ

เครือข่ายต่าง ๆ ได้

5. อย่าเพียงแค “สื่อสาร” ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์บนสื่อสาธารณะ แต่ควรให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

นอกเหนือจากการนำเสนอข่าวสารด้วยข้อเท็จจริงแล้ว สิ่งหนึ่งที่สำคัญอีกประการของสื่อ คือการทำหน้าที่ในการสนับสนุนการทำงานของสื่อต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ ด้วยการส่งต่อ (Share) ช่วยกันนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ โดยไม่ใช่เพียงการวิพากษ์วิจารณ์ รวมถึงการไม่เน้น ชี้นำ หรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัว เพียงอย่างเดียว แต่ควรมีข้อเสนอแนะแนวทางในการนำเสนอตัวอย่าง และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาครัฐ ประชาชน และสังคมในสถานการณ์ที่ทุกฝ่ายต่างต้องการความร่วมมือร่วมกันเช่นนี้

ในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เกิดขึ้นหลังการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โควิด-19 ทำให้ผู้คนต้องเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เราทุกคนมีความระมัดระวังตัวในการใช้ชีวิตมากขึ้น หลายคนไม่สามารถไปทำงานได้ตามปกติ มีการเรียน หรือทำงานที่บ้าน รวมถึงการได้รับบทเรียนจากการสื่อสารในสถานการณ์นี้ตลอดระยะเวลาเกือบ 2 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ นอกจากสื่อเองแล้ว ภาครัฐ ยังควรที่จะต้องปรับแนวทางการสื่อสารใหม่ ในการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยการตรวจสอบข้อเท็จจริง (Fact-checking) เป็นการสร้างวัฒนธรรมการรู้เท่าทันสื่อและข่าวสารดิจิทัล (Digital Media and Information Literacy) แทนการออกกฎเพื่อควบคุมปิดกั้น สิทธิเสรีภาพของสื่อและประชาชนอย่างที่เคยทำมา ที่สำคัญคือต้องเข้าใจบริบทสังคม บริบทสื่อ รวมถึงเข้าใจถึงพฤติกรรมของผู้เสพสื่อที่เปลี่ยนแปลงไปแล้วในยุคที่ข่าวสารต่าง ๆ ถูกขับเคลื่อนด้วยข้อมูลในปัจจุบัน จะทำให้วิถีคิดและมุมมองในการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไปและมีความเข้าใจสื่อมากกว่าที่เคยเป็น

ปัจจุบัน เมื่อเข้าสู่ยุคชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) เราทุกคนล้วนให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัยเป็นสำคัญ จากบทเรียนในการแพร่ระบาดของโควิด-19 หลายระลอกที่ผ่านมา มีการถอดบทเรียนการทำงานของสื่อหลายครั้ง หากจะมองในมิติด้านวิชาการ ยังคงยืนยันว่า “สื่อ” ควรที่จะมีบทบาทการเป็นพื้นที่ประสานความเข้าใจทางสังคม ทำหน้าที่ในการเป็นตัวกลางในการการเชื่อมโยงเนื้อหา ข้อเท็จจริง ผ่านข้อมูลข่าวสารที่น่าเชื่อถือ สร้างความเชื่อมั่นจากภาครัฐไปสู่ประชาชน สามารถใช้แนวทางดังกล่าวเป็นต้นแบบของการสื่อสารในภาวะวิกฤตที่สามารถปรับใช้สำหรับสถานการณ์ครั้งต่อ ๆ ไป เพื่อประสานความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ภาครัฐ ประชาชน และตัวสื่อเอง จะทำให้บทบาทความเป็นผู้นำสังคมของสื่อกลับมาอย่างภาคภูมิใจ ที่ไม่ใช่เพียงการเป็น “อาชีพสื่อ” แต่แสดงถึงความเป็น “สื่อมืออาชีพ”

อ้างอิง

Kovach, Bill., and Rosenstiel, Tom. (2007). The Elements of Journalism. New York: Three Rivers Press.

ผู้จัดการออนไลน์. (2564) จับตาคอนไทยเสพสื่อยุคโควิด “ไลน์-เฟซบุ๊ก” พุงทะยาน. เผยแพร่: 3 ส.ค. 2564.

วิไลวรรณ จงวิไลเกษม. (2564). Fake News Fighter. กรุงเทพฯ. กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์.

โอกาสและการปรับตัวของสมาชิกภูมิภาค หลังวิกฤตโควิด-19

หน้าต่างภูมิภาค

“

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า สื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะ “หนังสือพิมพ์” ในบ้านเรา ได้รับผลกระทบอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทั้งจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ Disruption พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป รวมถึงการมาของสื่อใหม่ ในยุคดิจิทัล

”

ภูวสิทธิ์ สุขใส

เลขานุการ คณะอนุกรรมการพัฒนากิจการสื่อ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

ผลที่เกิดขึ้น ในส่วนรายได้หลักคือ โฆษณาที่หายไปจนแทบจะเรียกว่าเหลือน้อยที่สุด ขณะที่รายได้จากการจัดจำหน่าย ก็หายไปมาก ทั้งจากพฤติกรรมการอ่านที่ไปอยู่ที่ “มือถือ” รวมถึงเอเยนต์ และร้านจำหน่ายหนังสือที่เลิกกิจการ ไปพร้อมๆ กันด้วย

ยิ่งในสถานการณ์วิกฤตโรคระบาดโควิด-19 ที่ยังไม่มีการคลี่คลาย เข้ามาซ้ำเติมสภาวะวิกฤตหนังสือพิมพ์มากยิ่งขึ้น ทั้งความยุ่งยากในการดำเนินการ และสภาวะทางเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักกว่าที่ผ่านมา เป็นตัวเร่งให้ “สมาชิก” ต้องยุติการดำเนินงานในส่วนหนังสือพิมพ์ และปรับตัวสู่สื่อออนไลน์เร็วขึ้น โดยหันไปพัฒนาเว็บไซต์ เช่น หนังสือพิมพ์เชียงใหม่วิวส์ ที่เรียกได้ว่า เดินหน้าสื่อใหม่ได้ประสบความสำเร็จ

บางส่วนมุ่งเสนอข่าวผ่านแฟนเพจ เฟซบุ๊ก พร้อมเปิดช่องยูทูป ขณะที่ผู้ที่มีความพร้อมมากกว่า โดยที่สื่อออนไลน์ดังกล่าว ก็ยังมีจำนวนผู้ชม และผู้ติดตามไม่มากนัก และยังไม่มียอดรายได้เพียงพอ แต่ก็

มีบางแห่งที่มีผู้ติดตามมาก และเริ่มมียอดได้ที่ชัดเจน เช่น ทรานออนไลน์ ในเครือหนังสือพิมพ์ประชาชาติ จ.ตราด

อย่างไรก็ตาม ก็มีเพื่อนสมาชิกหลายราย ที่ตัดสินใจไปเดินหน้าสื่อออนไลน์ และยุติหนังสือพิมพ์แล้ว อาทิ ลานนาโพสต์ จ.ลำปาง, อีสานพีช จ.ขอนแก่น, ตรีงไหม จ.ตรัง ฯลฯ

ขณะที่สมาชิกอีกจำนวนหนึ่ง ยังยืนหยัดผลิตหนังสือพิมพ์ไปพร้อม ๆ กับเริ่มพัฒนาสื่อออนไลน์ อาทิ ไทยนิวส์ จ.เชียงใหม่, โคราชนคนอีสาน จ.นครราชสีมา, หัวหินสาร จ.ประจวบคีรีขันธ์, ประชาชาติ จ.พิษณุโลก ฯลฯ ขณะที่ ภาคใต้โฟกัส นอกจากยังมุ่งมั่นพัฒนาหนังสือพิมพ์ รายสัปดาห์ พร้อมเพิ่มช่องทางการจำหน่ายใหม่ โดยพลิกกลยุทธ์ “รายได้จากการจำหน่าย” ด้วยการทำตลาด “ขายขาด” ผ่านองค์กรต่าง ๆ พร้อมขึ้นราคาหน้าปก จาก 20 บาท เป็น 30 บาท นำ “รายได้จากโฆษณา” ซึ่งเป็นรายได้หลักของหนังสือพิมพ์ตั้งแต่ในอดีต ส่วนการจำหน่ายผ่านเอเยนต์ก็ลด

จำนวนไป โดยการประเมินความคุ้มค่าในการจัดส่งด้วย

ขณะที่ ระบบ “สมาชิกรายปี” ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ต้น สำหรับผู้อ่านที่มีความภักดีต่อโฟกัส ก็ยังคงจำหน่ายปีละ 1,000 บาท (50 ฉบับ) ฟรีค่าจัดส่งเช่นเดิม

ทั้งยังเดินหน้าพัฒนาเว็บไซต์และโซเซียลมีเดียทุกแพลตฟอร์ม ในนาม “สงขลาโฟกัส” โดยปรับทิศทางการทำงานของบุคลากร องค์กรใดก็ตาม การเดินไปสู่สื่อใหม่ ยังต้องเรียนรู้กันใหม่พอสมควร

โดยในระยะเริ่มต้นการพัฒนาเว็บไซต์และสื่อใหม่ จะใช้กลยุทธ์การทำตลาดโฆษณาเป็น “แพ็คเกจ”

ปกติ หนังสือพิมพ์ภูมิภาค หรือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น มีลูกค้ากลุ่มเป้าหมายโฆษณาจำนวนน้อย และขายได้ราคาต่ำอยู่แล้ว เมื่อได้รับผลกระทบข้างต้น จึงมาถึงยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้ “สมาชิก” สภาการสื่อมวลชน

แห่งชาติในส่วนภูมิภาค อีกจำนวนหนึ่งที่ตัดสินใจยุติการดำเนินการในส่วนหนังสือพิมพ์ และยังไม่พร้อมเริ่มต้นสื่อใหม่ ด้วยข้อจำกัดทั้งทางด้านเงินทุน และบุคลากร

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมาชิกส่วนใหญ่จะขาด “คนรุ่นใหม่” มาสานต่อ ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว หรือการจ้างพนักงาน เนื่องจากสื่อมวลชน ไม่ได้เป็นอาชีพที่คนส่วนใหญ่สนใจเหมือนในอดีต เพราะ

ไม่เชื่อมั่นในความมั่นคงด้านรายได้ รวมถึงไม่มีความก้าวหน้า

มาถึงวันนี้ วงการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในภูมิภาค ประสบปัญหาหลักสี่ประการ ได้แก่ หนึ่ง ปัญหาการปรับตัวของเจ้าของ และบรรณาธิการ ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีอายุค่อนข้างมาก หลายท่านเป็นวัยเกษียณ

สอง ปัญหาขาดบุคลากรมาสานต่อ โดยเฉพาะคนในครอบครัว และลูกหลาน อีกทั้ง ปัจจุบัน การเปิดรับสมัครพนักงาน “นักข่าว” แทบจะไม่มีคนมาสมัคร แม้จะมีผู้เรียนจบทางด้านนิเทศศาสตร์และสังคมศาสตร์มากก็ตาม ด้วยเพราะไม่ใช่อาชีพที่เชื่อว่า จะมีความมั่นคง หรือก้าวหน้า ที่สำคัญคือ ความเชื่อในอุดมการณ์สื่อในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม อาจจะมีน้อยสำหรับคนรุ่นปัจจุบัน

สาม ปัญหาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ที่ยากต่อการเรียนรู้ และปรับตัวของสื่อรุ่นเก่า

สี่ ปัญหาด้านเงินทุน ในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเครื่องมืออุปกรณ์ และอื่น ๆ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน กรณีนี้ ขึ้นอยู่กับผลงานและความสามารถทางการบริหาร

อย่างไรก็ตาม หากเป็นคนที่รัก มีทักษะ มีความสามารถ ก็มีช่องทางให้ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจสื่อท้องถิ่นยุคใหม่ “ได้ง่ายกว่า” ในอดีต ด้วยเพราะ

หนึ่ง ต้นทุนการผลิตและการดำเนินการ รวมถึงความยุ่งยากซับซ้อนในการทำงาน น้อยกว่าในอดีตมาก เมื่อเปรียบเทียบกับออนไลน์กับสิ่งพิมพ์

สอง จำนวนบุคลากรที่ใช้ทำงาน ไม่มาก

เหมือนเช่นในอดีตและมีความคล่องตัวมากกว่า โดยไม่ต้องจ้างเป็นพนักงานประจำทั้งหมด

สาม ตลาดกว้างกว่าในอดีตมาก อีกทั้งสื่อใหม่ไม่มีขอบเขตหรือพรมแดนแค่ระดับจังหวัด หรือภูมิภาค เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ ที่มีต้นทุนการจัดส่ง และบริการหลังการขายมากกว่า

ดังนั้น ผู้ประกอบการเดิม และผู้ที่สนใจจะทำสื่อใหม่ หากพร้อมเรียนรู้พัฒนาตัวเอง ก็ไม่เป็นเรื่องยากที่จะประสบความสำเร็จในการสร้างสื่อภูมิภาคในมิติใหม่ที่สอดรับกับเทคโนโลยีสารสนเทศและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป

“ที่สำคัญคือ ยังสามารถสร้างอาชีพที่ดี มีเกียรติ ทำประโยชน์ให้สังคมส่วนร่วมได้มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ได้ทำงานอิสระสามารถสร้างสรรค์งานเพื่อสังคมตามอุดมการณ์สื่อ และมีความสุขในงานที่ทำ”

ทั้งนี้ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ได้ตั้ง “คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อ” ขึ้นมาทำงานต่อเนื่องจากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ โดยได้มีการพบปะ แลกเปลี่ยนกับผู้บริหารหนังสือพิมพ์ส่วนกลางหลาย ๆ ค่าย ถึงสถานการณ์ทาง

ธุรกิจ พร้อมข้อเสนอแนวทางการปรับตัว การร่วมกันพัฒนากิจการสื่อ ตลอดจนความคาดหวังในบทบาทของสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ที่มีคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อ ทำหน้าที่ในส่วนนี้

ขณะเดียวกัน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ยังได้จัดตั้ง “คณะทำงานส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อภูมิภาค” ที่ทำงานร่วมกับสมาชิกภูมิภาคในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ พร้อมกับการยึดมั่นในจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

เบื้องต้น ได้มีการสำรวจสถานการณ์ของสมาชิกฯ กว่า 30 องค์กร เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก พร้อมจัดแบ่งสมาชิกออกเป็น 3 กลุ่ม ที่มีเป้าหมาย และสถานการณ์การดำเนินกิจการสื่อ

จากแนวทางการดำเนินงานที่คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนากิจการสื่อ โดยมอบหมายให้คณะทำงานพัฒนากิจการสื่อภูมิภาคดำเนินการอย่างเร่งด่วนในหัวข้อมาคือ การเร่งพัฒนาเว็บไซต์ 10 รายแรกในปี 2564 ในระยะที่ 1 - 3 โดยการสนับสนุนจาก บริษัท บลิสเทค จำกัด ในเครือบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) หรือ INET

กลุ่มเป้าหมายสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการพัฒนา ประกอบด้วยสงขลาโฟกัส, ประชาชาติ จ.ตราด, อีสานบีช, หมากแข้ง, ล้านนาโพสต์, ประชาชาติ จ.พิษณุโลก, เพชรภูมิ, หัวหินสาร, ส่องใต้ และตรังไหม

โดยแบ่งการพัฒนาเว็บไซต์เป็น 2 เฟส ๆ ละ 5 องค์กร ขณะนี้พัฒนาเว็บไซต์เสร็จแล้วคือ สงขลาโฟกัส และคาดว่า ทั้งหมดจะแล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม 2565

ขณะเดียวกัน ก็มีการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเว็บไซต์ การพัฒนาเนื้อหา และช่องทางรายได้ โดยวิทยากร ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ, กรรมการสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์, และกรรมการผู้จัดการ บริษัท บลิสเทคฯ

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ และ นายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการ – ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ ร่วมแสดงความยินดีครบรอบ 35 ปี นสพ. กรุงเทพธุรกิจ โดยมีนายมารุต อรรถไกรวุฒิ ประธานกรรมการ บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ให้การต้อนรับ เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 2564

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ นายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการ – ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และนางสาวรัชฎา ปลื้มตา ออนุกรรมการฯ มอบกระเช้าดอกไม้แสดงความยินดี ในโอกาสครบรอบ 25 ปี นสพ.ไทยโพสต์ โดยมี นายโรจน์ นามแก่น ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท สารสู่อากาศ จำกัด เป็นผู้รับมอบ เมื่อวันที่ 21 ต.ค. 2564

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ และ นายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการ – ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ ร่วมแสดงความยินดีครบรอบ 20 ปี คม ชัด ลึก โดยมี นายรณชัย หาญสุวานนท์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัท เนชั่นโปรดักส์ จำกัด (มหาชน) ให้การต้อนรับ เมื่อวันที่ 15 ต.ค. 2564

นายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการ – ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ และว่าที่ ร.ต. กานต์ เหมสมิติ ออนุกรรมการฯ ร่วมมอบกระเช้าดอกไม้แสดงความยินดีครบรอบ 22 ปี โลกวันนี้ โดยมีนางเครือวัลย์ ประเสริฐราชกิจ ผู้ช่วยประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โลกวันนี้ จำกัด เป็นผู้รับมอบ เมื่อวันที่ 1 พ.ย. 2564

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ และ นายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการ – ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ ร่วมมอบกระเช้าดอกไม้แสดงความยินดีครบรอบ 13 ปี นสพ. ผู้จัดการรายวัน 360° โดยมีนายวิรัช ลิ้มทองกุล ผู้อำนวยการเว็บไซต์ เป็นผู้รับมอบ เมื่อวันที่ 5 พ.ย. 2564

เดอะ เนชั่น

ครบรอบ 50 ปี เมื่อ 1 ก.ค. 2564

มีนายธีรยุทธ ชุนหบดี เป็นบรรณาธิการ ติดต่อโทร. 02-338-3333

นสพ. โคราชคนอีสาน

ครบรอบ 47 ปี เมื่อ 1 ก.ค. 2564

มีนางสาววิรดา ลักขุช เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 0-4425-6966 อีเมล info@koratdaily.com

นสพ. เพชรภูมิ

ครบรอบ 44 ปี เมื่อ 1 ก.ค. 2564

มีนายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 032-424-310 อีเมล saksit1952@gmail.com

นสพ. อปท. นิวส์

ครบรอบ 16 ปี เมื่อ 1 ก.ค. 2564

มีนายชาญวิทย์ ชาญกุล เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 0 2-689 9120-1 อีเมล apt.news@hotmail.co.th

นสพ. ส่องใต้

ครบรอบ 13 ปี เมื่อ 10 ก.ค. 2564

มีนางสาวพัชรี เกิดพรม เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 081-959-5403 อีเมล 222satun@gmail.com

นสพ. ประชามติ จ.พิษณุโลก

ครบรอบ 41 ปี เมื่อ 16 ก.ค. 2564

มีนายสุรินทร์ ชัยวีระไทย เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 055-244-244 อีเมล prachamati.s@gmail.com

นสพ. สากล

ครบรอบ 66 ปี เมื่อ 26 ก.ค. 2564

มีนายเกรียง วงศ์สุขศิริ เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 02-226-0040 อีเมล universal@udnbbkk.com

นสพ. บางกอกโพสต์

ครบรอบ 75 ปี เมื่อ 1 ส.ค. 2564

มีนายศุภันธุ์ บัญญามณี เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 02-616-4000 อีเมล soonruthb@bangkokpost.co.th

นสพ. ไทยนิวส์รายวัน

ครบรอบ 52 ปี เมื่อ 4 ส.ค. 2564

มีนางอุบลนิตดา สุภาวรรณ กรรมการผู้จัดการ

ติดต่อโทร. 053-226-252 อีเมล editor@thainews70.com

นสพ. ดาราเดลี

ครบรอบ 16 ปี เมื่อ 19 ก.ย. 2564

มีนายศุภชัย นิลวรรณ เป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ติดต่อโทร. 02-116-6888 อีเมล info@daradaily.com

นสพ. เกียรติภูมิ

ครบรอบ 37 ปี เมื่อ 1 ต.ค. 2564

มีนายเกรียงศักดิ์ แก่นโพธิ์ เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 094-626-4496 อีเมล kreattibhum50@gmail.com

นสพ. เสียงใต้รายวัน

ครบรอบ 43 ปี เมื่อ 16 ต.ค. 2564

มีนายเชาวพงษ์ เมฆารักษ์กุล เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 081-892-5535 อีเมล siangtai@hotmail.com

นสพ. เสียงเสรี

ครบรอบ 15 ปี เมื่อ 16 ต.ค. 2564

มีนางจุฑาวัลย์ บัวกลิ่น เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 055-880-219 อีเมล tim_bua@hotmail.com

นสพ. ภาคเหนือรายวัน

ครบรอบ 32 ปี เมื่อ 23 ต.ค. 2564

มีนายอำนาจ จงยศจึง เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 086-114-4353 อีเมล amnatj2@yahoo.com

นสพ. ภาคใต้โฟกัส

ครบรอบ 24 ปี เมื่อ 10 พ.ย. 2564

มีนายภูวสิทธิ์ สุขใส เป็นบรรณาธิการ

ติดต่อโทร. 074-368-524 อีเมล s.phuwasis@gmail.com

จริยธรรมสื่อออนไลน์ ในสถานการณ์ โควิด-19

จักร์กฤษ เพิ่มพูล

กรรมการนโยบาย ด้านการสื่อสารมวลชน
องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

หนังสือพิมพ์เกือบทั้งระบบ รวมทั้งไทยรัฐ และเดลินิวส์ ที่ยังมีฉบับพิมพ์อยู่ ล้วนปรับตัวปรับทิศทางไปสู่สื่อออนไลน์ โดยกว่าครึ่งหนึ่งใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เป็นหลัก ไม่มีฉบับพิมพ์อีกต่อไป

แม้แต่สื่อสาธารณะเก่าแก่ออย่างน้อย 2 แห่ง คือ BBC และ NHK โดยเฉพาะ BBC ต้นแบบของสื่อสาธารณะ พวกเขาพบว่า ในห้วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2564) จำนวนผู้ชมในระบบออนไลน์ ผ่านหน้าจอลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ผู้ชมเนื้อหาผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์เพิ่มขึ้นทุกปี

การที่สังคมข่าวสาร ไปอยู่บนพื้นที่ออนไลน์มากขึ้น ส่งผลต่อการสื่อข่าว และรายงานข่าว ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด - 19 ที่ต้องการความถูกต้อง แม่นยำมากที่สุดสำหรับข่าวสารข้อมูล

ด้วยภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนไป เราแทบไม่พบเลยว่า มีคนตั้งข้อสังเกต มีคนวิพากษ์วิจารณ์ การเสนอข่าวของสื่อดั้งเดิม เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ ที่ข่าวซ้ำจากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมง ตรงกันข้ามกับสื่อออนไลน์ กลับเป็นประเด็นร้อนในสังคมทุกนาที

พื้นที่สื่อออนไลน์ เป็นพื้นที่ที่เกิดการละเมิดจริยธรรมมากที่สุด ทั้งจากความหลากหลายของ

“พื้นที่สื่อออนไลน์ เป็นพื้นที่ที่เกิดการละเมิดจริยธรรมมากที่สุด ทั้งจากความหลากหลายของผู้ใช้สื่อ ทั้งคนทั่วไป และผู้ที่อยู่ในวิชาชีพ โดยเฉพาะสื่อวิชาชีพ

”

ผู้ใช้สื่อ ทั้งคนทั่วไป และผู้ที่อยู่ในวิชาชีพ โดยเฉพาะสื่อวิชาชีพ

กระบวนการในการผลิตเนื้อหาออนไลน์ ที่ลัดขั้นตอนของ “ซัพเอดิเตอร์” (Sub - editor) ซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจสอบ แก้ไข ข้อความ การจัดวางรูปแบบ การใช้ภาพ และการให้หัวข้อ ก่อนการตีพิมพ์ ในระบบการผลิตเนื้อหาหนังสือพิมพ์เดิม เปลี่ยนมาเป็นการทำงานอย่างครบวงจรในสื่อออนไลน์ โดยคน ๆ เดียว อาจทำงาน ตั้งแต่การเขียนและเรียบเรียงข่าว การเลือกภาพ การให้หัวข้อจนกระทั่งนำข่าวเข้าสู่ระบบ

ข้อดีของกระบวนการผลิตแบบหนังสือพิมพ์ ที่มีระบบการตรวจสอบเข้มข้น ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการผลิตสื่อออนไลน์

การเติบโตขยายตัวของสื่อออนไลน์ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ ที่แต่ละวัน มีเรื่องราว มีข่าวสาร ข้อมูล มากมายมหาศาล ทั้งจากสื่ออาชีพ และประชาชนทั่วไป ซึ่งสามารถผลิตเนื้อหาออนไลน์ ที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก เช่น เพจอีเจ็บบ เลียบด่วน, หมอแล็บแพนด้า, CSI LA, Drama-addict, ฯลฯ รวมทั้งคลิป live เรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เนื้อหาจากสื่อเหล่านี้ กลายเป็นแหล่งที่มาของข่าวบนพื้นที่สื่อออนไลน์ของสื่ออาชีพ รวมทั้งสื่อกระแสหลัก จำเป็นต้องแยกแยะ และทำความเข้าใจระหว่างความจริง กับมายาคติที่ถูกประกอบสร้างขึ้น

ในสถานการณ์โควิด - 19 ความคาดหวังของผู้รับสาร ที่แตกต่างจากสถานการณ์ข่าวปกติ คือความถูกต้อง แม่นยำของข้อมูล สถิติ ตัวเลขต่าง ๆ ที่มีความหมายและความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากเนื้อหา ข้อมูล สถิติต่าง ๆ ไม่น่าเชื่อถือ ก็อาจก่อกระแสความตื่นกลัว เช่น กลัวการฉีควัดซีน ที่สื่อก็ได้ช่วยรัฐ รมณรงค์ให้ประชาชนไปฉีควัดซีนในห้วงเวลาหนึ่ง ข่าวความสับสนในการนำเข้าวัคซีน ซึ่งกลายเป็นประเด็นทางการเมือง การปะทะกันทางความคิดระหว่างฝ่ายรัฐ กับการทำหน้าที่ของสื่อในการรายงานข่าวโควิด - 19

เช่น กรณีวิวาทะระหว่างทีมสื่อสารในศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด - 19 กับสื่อมวลชน ในประเด็น ข่าวปลอมหรือเฟคนิวส์

เฟคนิวส์ที่ผลิตโดยกลุ่มคนซึ่งไม่ได้อยู่ในวิชาชีพสื่อมวลชน คงอยู่นอกเหนือการกำกับ ดูแลขององค์กรวิชาชีพ และหากพูดกันอย่างรวบรัด ตรงไปตรงมา อาจบอกได้ว่า สื่ออาชีพที่ผลิตเฟคนิวส์นั้น น้อยมาก หรือแทบไม่มีเลย

นอกจาก “เฟคนิวส์” ที่เป็นเพียง “ข้อกล่าวหา” ลอย ๆ โดยอาจไม่เข้าใจความหมายของ “เฟคนิวส์” ที่แท้จริง

แน่นอน สื่อจะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบในการผลิตเนื้อหาข้อมูล ข่าวสาร บนพื้นฐานหลักการข้อเท็จจริงครบถ้วน และรอบด้าน และก่อนที่จะนำเนื้อหานั้น เข้าสู่ระบบอย่างน้อยควรต้องใช้กระบวนการตรวจสอบในแบบหนังสือพิมพ์ เพื่อป้องกันความผิดพลาด หรือให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุด

เฟคนิวส์ (Fake News) เป็นปรากฏการณ์ร่วม ที่เกิดขึ้นในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์สื่อ ด้วยการเข้าถึงเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ ที่กล่าวกันว่า ใคร ๆ ก็เป็นนักข่าวได้ ทำให้มีการผลิตเนื้อหาจำนวนมาก ที่มีจุดประสงค์หลากหลาย ทั้งการจงใจผลิตข่าวปลอม การแชร์ข่าวปลอมโดยไม่มีการตรวจสอบ รวมไปถึงเจตนาที่จะสร้างข่าวปลอม เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง เช่น ปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operation-IO) เพื่อผลิตเนื้อหาโน้มน้าวให้เชื่อ หรือโฆษณาชวนเชื่อให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในขณะเดียวกัน ก็เป็นการลดทอนความน่าเชื่อถือในข้อมูล ข่าวสารของอีกฝ่ายหนึ่งด้วย

เฟคนิวส์ ก็ไม่แตกต่างจากโรคระบาด ที่แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว เชื้อโรคร้ายของเฟคนิวส์นี้ เราอาจเรียกว่าเป็น “ไวรัสวารสารศาสตร์” (Journalism Virus) ในแต่ละวันเครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่ ได้ถูกใช้ผลิตข่าวปลอม ปะปนไปกับข่าวจริง จำเป็นต้องแยกแยะและตรวจสอบแหล่งที่มา ที่เชื่อถือได้ ก่อนจะเผยแพร่ต่อไป อย่างไรก็ตาม ควรเข้าใจความหมายของคำว่า “เฟคนิวส์” ทั้งในเชิงวารสารศาสตร์ และในมุมของกฎหมาย ก่อนที่จะศึกษาเรื่องเฟคนิวส์ต่อไป

แม้ข่าวปลอม คือ เฟคนิวส์ แต่ข่าวที่มีลักษณะคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงไปบ้าง ไม่เรียกว่าเป็นเฟคนิวส์ แต่เป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง (Misinformation) หรืออาจเป็นความไม่รอบคอบถั่ววนของผู้ให้ข่าว

ความหมายของเฟคนิวส์ จึงไม่ได้หมายถึง ข่าวที่คลาดเคลื่อน ข้อมูลไม่ถูกต้อง (Misinformation) ไม่ใช่ข่าวที่ผู้ให้ข่าว ผู้เขียนข่าว เข้าใจในขณะนั้นว่า เป็นข่าว หรือภาพที่ถูกต้องแล้ว ซึ่งตรงข้ามกับเฟคนิวส์ ในความหมายว่า ข่าวที่บิดเบือน จงใจให้เชื่อว่าเป็นข่าวจริง หรือหัวข่าวจริง (Disinformation) ซึ่งในทางกฎหมาย ก็มีผลแตกต่างกันด้วย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (1) การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน หรือปลอม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน ถือเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับนี้

หากพิจารณาคำว่า “โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน” แปลว่า ข่าวปลอมหรือเฟคนิวส์นั้น จะต้องส่งผลกระทบต่อประชาชนได้รับความเสียหาย หรือมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนด้วย นอกจากนั้นความผิดฐานนำข่าวปลอม ไม่เพียงเป็นการกระทำโดย “เจตนา” คือกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และในขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมนำเห็นผลของการกระทำนั้นเท่านั้น หากผู้กระทำยังต้องมี “เจตนาพิเศษ” คือเจตนาทุจริต หรือหลอกลวงด้วย หลักเรื่องเจตนาพิเศษนี้ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานแล้ว

ดังนั้น หากเป็นเพียง ข่าวคลาดเคลื่อน ข้อมูลไม่ถูกต้อง หรือ Misinformation อีกทั้งขาด “เจตนาพิเศษ” ก็ไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

สื่อต้องเข้าใจเรื่อง “เฟคนิวส์” ให้ชัดเจน ทั้งในเชิงวารสารศาสตร์และกฎหมาย และอย่าทำให้ตัวเองเองถูกลดทอนเกียรติยศและความเชื่อถือ ด้วยข้อหาเฟคนิวส์ ที่ไม่จริง

กฎหมายไม่ห้าม คนไทยเป็นนักข่าว!

“

3 กุณชื้อสื่อฯ ยินดีต้อนรับ ทุกคนที่อยากเป็นสื่อ ย้ำไม่มีกฎหมายห้าม ขอเพียงแค่รู้จักคำว่า จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านอาจารย์ มธ. แนะนำ รายได้จากยอด View เลี้ยงชีวิตได้ ขณะที่อดีต กสทช. ซี “ไลฟ์สด” เยอะไป หวันซ้ารอยแซกกล้องมือบการเมือง 24 ชม. ทำให้ผู้เสพข่าวเครียด-แบ่งจ้าง-สร้างความเกลียดชัง ด้านนายกสมาคมนักข่าวฯ มั่นใจ ไม่นานทุกอย่างเข้าที่ ทุกวันนี้มีทั้ง “ตั้งใจจริง” และพวกหลือบแฝงตัวเข้ามาแบ่งหากิน”

”

ดร. เอกพล เวียรถาวร อาจารย์ประจำ คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้สัมภาษณ์ผ่านรายการ “รู้ทันสื่อกับสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ” เมื่อวันที่ 18 ก.ย. 2564 ทางสถานีวิทยุ FM 100.5 อสมท. ในประเด็น “นิยามของนักข่าว สำนักข่าว และสื่อเสรีในยุคนี้” ว่า ยุคโซเชียลมีเดีย ผู้ที่มีสมาร์ทโฟนสามารถเป็นสื่อได้ ซึ่งนอกจากสิทธิและเสรีภาพ

ข้อจำกัดของสื่อหลักและสื่อทีวี ไม่สามารถรายงานบางเรื่องและบางภาพได้ สื่อเสรีก็สามารถเข้ามาเสริมได้ เนื่องจากไม่ต้องตระหนักถึงข้อจำกัดเหล่านี้ สื่อเสรีจึงสามารถนำเสนอได้อย่าง

เต็มที่ แต่การทำงานของสื่อเสรีควรอยู่ภายใต้กฎระเบียบและจริยธรรม เพราะเป็นจุดแข็งของสื่อ ที่จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสื่อเสรี ขณะที่ผู้รับสารก็ต้องรู้เท่าทัน (สื่อ) เพื่อแยกแยะข้อมูลระหว่างข้อเท็จจริงกับการบิดเบือนจากการรายงาน

“แม้ว่า ใครจะเป็นสื่อได้ แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่า ทุกคนจะเป็นสื่อที่ดีได้ เพราะสื่อที่ดี จะต้องซื่อสัตย์กับข้อเท็จจริง และจะต้องมีเรื่องของจริยธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การทำหน้าที่ของสื่อเสรีก็มีข้อจำกัด เช่น อาจไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่กิจกรรมขององค์กรเอกชน เช่น งานแถลงข่าวต่าง ๆ ที่เป็นสิทธิของผู้จัดงาน ที่จะอนุญาตให้สื่อประเภทไหน และนักข่าวคนไหนเข้างานได้ หรือไม่ได้ ส่วนคำถามที่ว่า รายได้ของสื่อเสรีจะมาจากไหนนั้น โดยส่วนตัวมองว่า ถ้าเนื้อหาของสื่อเสรีน่าสนใจ และมีผู้ติดตาม สื่อเสรีก็จะมีรายได้ (จากแพลตฟอร์ม) เข้ามาเอง”

ดร. เอกพล ยังให้ข้อเสนอแนะอีกว่า สื่อเสรีควรมีการรวมเป็นเครือข่าย และควรมีการส่งเสริมพัฒนาให้ทำสื่ออย่างมี

มาตรฐาน รวมทั้งต้องหาข้อตกลงร่วมกันว่า จุดกึ่งกลางของการทำงานในลักษณะที่ไม่กระทบกับสังคมอยู่ตรงไหน ขณะที่สื่อหลักก็ต้องพร้อมปรับตัวเนื่องจากการทำสื่อในยุคนี้ไม่มีสูตรความสำเร็จ แต่ทุกสื่อต้องช่วยขับเคลื่อนสังคมไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้ และต้องยึดมั่นในอุดมการณ์ เพราะอุดมการณ์ จะทำให้ไม่มีใครสามารถพรากความเป็นสื่อไปจากสื่อไปได้

ด้าน น.ส. สุภิญญา กลางณรงค์ อดีตกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ในฐานะประธานคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ กล่าวว่า ในยุคดิจิทัลที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกวงการรวมถึงวงการสื่อ ทำให้สื่อต้องรู้กระบวนการทัศน์และปรับวิธีคิด โดยต้องทำความเข้าใจว่าไม่มีใครห้ามใครไม่ให้ผลิตสื่อได้อีกต่อไป เสรีภาพของสื่อขยายขอบเขตออกไป ทุกคนที่มีสมาร์ตโฟน-มีอินเทอร์เน็ตสามารถสื่อสารได้ เป็นสื่อได้ นิยามคำว่า นักข่าวขยายขอบเขตออกไป

คำว่า ข่าว ในปัจจุบันก็ขยายออกไป ทุกอย่างกลายเป็นข่าวหมด แม้แต่เรื่องไร้สาระ คลิสิกเบต ทำให้เส้นแบ่งเบลอ ดังนั้นจึงต้องหาร่วมกันว่า แคไหนถึงจะไม่ล้ำเส้น ไม่ทำร้ายตัวเอง ไม่ทำร้ายผู้อื่น แต่ก็อาจเป็นเรื่องยากที่จะตัดสินว่า แบบไหนคือผิดจริยธรรม ดังนั้นเมื่อโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สื่อก็ต้องปรับตัว แต่ก็ต้องคงมาตรฐานทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพไว้

ส่วนการ “ไลฟ์สด” เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ที่แม้จะมีข้อดี คือ ทำให้เห็นเป็นประจักษ์พยาน แต่ในมุมผลลบ อาจเกิดการข่มขู่ให้กับสังคม เหมือนเมื่อครั้งที่ประเทศไทยเคยมีทีวีหลากหลายคือ ฟ้า เหลือง แดง ถ่ายทอดสดการชุมนุมทางการเมืองตลอด 24 ชั่วโมง เนื้อหาทุกอย่างถูกเผยแพร่ออกไปทั้งหมด ทำให้ผู้คนเกิดความเครียด เกิดการเกลียดชังซึ่งกันและกัน จึงควรมีการพูดคุยและกำหนดกรอบของการ “ไลฟ์สด” ว่า แคไหนถึงจะเหมาะสม

ขณะเดียวกันก็ต้องคุยกับภาครัฐ คุยกับเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานว่า ต้องวางกติกาให้ชัดเจน ต้องให้สื่อจับตาในทุกมุม ส่วนผู้ที่เรียกตัวเองว่าสื่อ ที่แม้จะทำงานเพียงบางสถานการณ์ แต่หากมีสำนักข่าว มีเว็บไซต์เป็นเรื่องเป็นราว ก็ต้องเข้าใจถึงการทำหน้าที่ ต้องประกาศตัวให้ชัดเจน มีผู้แทนชัดเจน มีมาตรฐานทางจริยธรรมที่ชัดเจน แทนที่จะต่างคนต่างทำ ยกเว้นกลุ่มปัจเจกที่เป็นอินฟลูเอนเซอร์ หรือเป็นผู้มีชื่อเสียง หรือนักกิจกรรมทาง

การเมือง ก็อาจเป็นเรื่องยากที่จะพูดคุยในเรื่องเหล่านี้

นอกจากนี้ นายมงคล บางประภา นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ยังได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันคนไทยที่มีความสามารถทางด้านสื่อสาร มีอุปกรณ์สื่อสาร และต้องการเป็นนักข่าว ก็สามารถเป็นได้ โดยสมาคมฯ ไม่มีอำนาจที่จะไปห้าม หรือจะให้คำนิยามว่า ใครเป็นนักข่าวหรือไม่ใช่นักข่าว เนื่องจากประเทศไทยไม่มีกฎหมายห้ามไม่ให้คนไทยเป็นนักข่าว แต่การทำงานของสมาคมฯ ก็มีกรอบที่ชัดเจน เช่น ผู้ที่ต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมฯ จะต้องอยู่ภายใต้หลักจริยธรรมการประกอบอาชีพสื่อมวลชนอย่างจริงจัง ไม่ใช่เป็นแค่เฉพาะกิจ หรือแอบแฝงเข้ามาทำมาหากิน

“นี่คือหลักเกณฑ์ หรือธรรมนูญที่องค์กรวิชาชีพสื่อ ที่ถูกกำหนดขึ้นและสังคมยอมรับ คือ ยอมรับว่าจรรยาบรรณของสื่อมวลชนควรเป็นอย่างไร ใครที่ทำนอกเหนือจากจรรยาบรรณ ก็จะถูกสังคมตำหนิ เกิดการไม่ยอมรับ รวมทั้งจะมีการกดดันให้ต้องถูกลงโทษตามกฎหมายอื่น ๆ ที่มีอยู่ เช่น กฎหมายหมิ่นประมาท กฎหมายคุ้มครองสิทธิเด็ก และ/หรือ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ฯลฯ เป็นต้น”

นายมงคล กล่าวอีกว่า ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในวงการสื่อทุกวันนี้ เกิดจากการเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยี นิยามเดิมของวารสารศาสตร์ที่ว่า

สื่อสารมวลชน คือผู้ส่งต่อข้อมูลข่าวสารไปยังคนจำนวนมาก และจำกัดผู้ทำหน้าที่นี้ไว้เพียงแค่องค์กรสื่อเท่านั้นได้เปลี่ยนไปแล้ว เพราะในยุคนี้ ผู้ที่มีสมาร์ตโฟน ก็สามารถส่งต่อข้อมูลข่าวสารไปยังคนหมู่มากได้ เป็นผู้ส่งสารไปยังมวลชนได้ แต่มั่นใจว่า ความซุลมุนวุ่นวายในแวดวงสื่อมวลชนทุกวันนี้ โลกก็จะเข้ามาจัดระเบียบให้เข้ารูปเข้ารอย ซึ่งคงต้องรอดูกันต่อไปว่า เมื่อมีการจัดระเบียบแล้ว สื่อประเภทไหนจะอยู่ได้ และจะอยู่ได้อย่างไร.

สื่อสารมวลชน คือผู้ส่งต่อข้อมูลข่าวสารไปยังคนจำนวนมาก และจำกัดผู้ทำหน้าที่นี้ไว้เพียงแค่องค์กรสื่อเท่านั้นได้เปลี่ยนไปแล้ว เพราะในยุคนี้ ผู้ที่มีสมาร์ตโฟน ก็สามารถส่งต่อข้อมูลข่าวสารไปยังคนหมู่มากได้ เป็นผู้ส่งสารไปยังมวลชนได้ แต่มั่นใจว่า ความซุลมุนวุ่นวายในแวดวงสื่อมวลชนทุกวันนี้ โลกก็จะเข้ามาจัดระเบียบให้เข้ารูปเข้ารอย ซึ่งคงต้องรอดูกันต่อไปว่า เมื่อมีการจัดระเบียบแล้ว สื่อประเภทไหนจะอยู่ได้ และจะอยู่ได้อย่างไร.

รู้กันข่าวกับสื่อ “รู้กันสื่อกับสภาการสื่อมวลชน”

อยากรู้จักตัวตน คนวงการสื่อ เปิดวิทยุ เอฟเอ็ม 100.5 เมกะเฮิร์ตซ์ “คลื่นข่าว News Network” ทุกวันเสาร์ 13.00 - 14.00 น. 12.30 - 14.00 น.

ดำเนินรายการโดย
ณรงค์ สุทธิรักษ์ วิชัย วรธนาวิวงศ์
สีปพงษ์ อนุรัตน์ จินตนา จันทร์เพ็ญพลย์

บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
สนับสนุนการผลิตรายการ

ฟังย้อนหลังได้ที่
www.presscouncil.or.th
หรือ Facebook Fanpage

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๖๔

เพื่อให้เกิดความถูกต้อง เหมาะสมในการเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน และเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับจริยธรรม สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ จึงกำหนดแนวปฏิบัติ เรื่องการเสนอข่าว ความคิดเห็นและภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

ข้อ ๑ การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

ข้อ ๒ การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน มีดังนี้

๒.๑ ต้องไม่เปิดเผยชื่อ ชื่อสกุล ภูมิลำเนาที่อยู่ของเด็กและเยาวชน รวมทั้งชื่อ ชื่อสกุล และภูมิลำเนาที่อยู่ของบิดามารดา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน รวมทั้งสิ่งที่ทำให้รู้หรือสามารถรู้ถึงตัวเด็กและเยาวชนได้ เช่น ข้อมูลสถานศึกษาหรือที่ทำงาน โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็กและเยาวชน หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูลนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ต่อการติดตามตัวเด็กและเยาวชน ในกรณีที่เกิดและเยาวชนนั้นสูญหายไป และไม่ส่งผลกระทบต่อทางลบแก่เด็กและเยาวชน

๒.๒ ต้องไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว หรือชีวิตครอบครัวของเด็กและเยาวชน แม้ว่าจะได้รับความยินยอมจากเด็กและเยาวชน หรือผู้ปกครองก็ตาม

๒.๓ ต้องไม่นำเสนอภาพลามก อนาจาร โป้เปลือย อูจาด ของเด็กและเยาวชน

๒.๔ พึงระมัดระวังการนำเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และเนื้อหาทั่วไป ที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตของเด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะการนำเสนอดังกล่าวจะมีเจตนาดีต่อเด็กและเยาวชน หรือไม่ก็ตาม

๒.๕ พึงระมัดระวังการถ่ายภาพ และนำเสนอภาพเด็กและเยาวชน ในพื้นที่สาธารณะ ควรขออนุญาตผู้ที่อยู่ในภาพหรือผู้ปกครองทุกครั้ง รวมทั้งระมัดระวังการนำเสนอภาพประกอบข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ที่เป็นเชิงลบ โดยที่ผู้ปรากฏในภาพนั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือหากต้องนำเสนอภาพควรใส่ข้อความหรือคำชี้แจงให้เห็นว่า บุคคลในภาพไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาข่าว

๒.๖ พึงระมัดระวังการนำเสนอ ผลิตภัณฑ์ หรือเผยแพร่ซ้ำ ซึ่งภาพ หรือภาพเคลื่อนไหวของเด็กและเยาวชนในลักษณะขบขัน ทำให้เป็นตัวตลก นำสงสาร สมเพช ที่มีการส่งต่อกันทางสื่อดิจิทัล

๒.๗ พึงระมัดระวังการเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไปที่เกี่ยวกับกิจกรรมการกุศล หรือสาธารณประโยชน์ ที่เป็นการเปิดเผยอัตลักษณ์ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ หรือสถานสงเคราะห์

๒.๘ พึงระมัดระวังการเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ของเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในภาวะยากลำบาก ภัยพิบัติ วินาศกรรม ความรุนแรง ภัยสงคราม - ก่อการร้าย หรือพื้นที่ค่ายอพยพลี้ภัย ที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของเด็กและเยาวชนคนใดคนหนึ่งอย่างชัดเจน

ข้อ ๓ ข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ตามแนวปฏิบัติฉบับนี้หมายถึง ข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๔ เพื่อไม่ให้ผู้เสียหายจากการนำเสนอของสื่อในช่องทางออนไลน์ได้รับผลกระทบอย่างถาวร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าว เนื้อหาข่าว ความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ที่สร้างผลกระทบทางลบแก่เด็กและเยาวชน ต้องรับผิดชอบด้วยการนำออกจากรายการออนไลน์ หรือชี้แจงเพื่อเยียวยาผู้เสียหาย แล้วแต่วิธีการใดที่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กและเยาวชนผู้นั้น

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๔

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้หญิง พ.ศ. ๒๕๖๔

เพื่อให้เกิดความถูกต้อง เหมาะสมในการเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้หญิง ของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน และเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติจึงกำหนดแนวปฏิบัติเรื่องการเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้หญิง พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และเนื้อหาทั่วไปเกี่ยวกับผู้หญิง ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและความเท่าเทียมระหว่างเพศ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนของผู้หญิง และการไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ ๒ การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และเนื้อหาทั่วไปเกี่ยวกับผู้หญิง มีดังนี้

- ๒.๑ ต้องไม่นำเสนอชื่อ ข้อมูล และอัตลักษณ์ความเป็นส่วนตัวทั้งของผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว
- ๒.๒ ต้องไม่นำเสนอชื่อ ข้อมูล และอัตลักษณ์ของผู้ถูกเป็นข่าวเนื่องจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ แม้ว่าสาธารณชนจะรับรู้ไปแล้วหรือไม่ก็ตาม
- ๒.๓ ต้องไม่นำเสนอเรื่องราวในอดีตของผู้หญิงที่เคยตกเป็นข่าวเกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดหรือกระทำความรุนแรงทางเพศ ในแง่ลบ
- ๒.๔ ต้องไม่นำเสนอภาพลามก อนาจาร โป๊เปลือย อูจาด ของผู้หญิง
- ๒.๕ พึงหลีกเลี่ยงการใช้คำที่สื่อความหมายว่าผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือความรุนแรงในครอบครัว เป็นเรื่องของบาปเคราะห์ เคราะห์ร้ายหรือเป็นเรื่องของกรรมเวร
- ๒.๖ พึงระมัดระวังการนำเสนอข่าวการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หรือก่อนวัยอันควร โดยหลีกเลี่ยงการระบุชื่อ หรือข้อมูลทำให้ทราบถึงตัวตนของหญิงดังกล่าว โดยจะต้องไม่ให้เป็นการซ้ำเติมความรู้สึกของผู้หญิง และในกรณีมีการทำแท้ง จะต้องไม่มีลักษณะตีตรา หรือสื่อความหมายในทางลบ
- ๒.๗ พึงระมัดระวังการนำเสนอข่าวผู้หญิงเกี่ยวกับการอุ้มบุญ โดยคำนึงถึงผลกระทบในทางลบที่อาจมีต่อหญิงที่เป็นแม่ อุ้มบุญ เด็ก และครอบครัวของเด็ก ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- ๒.๘ พึงระมัดระวังเรื่องการผลิตซ้ำทัศนคติต่อการแต่งกาย การวางตัว และพฤติกรรมของผู้หญิงว่าเป็นต้นเหตุของการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ข้อ ๓ ข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ตามแนวปฏิบัติฉบับนี้หมายถึง ข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๔ “ผู้หญิง” ตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ หมายถึง ผู้หญิงตามเพศกำเนิด และผู้หญิงตามเพศสภาพด้วย

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๔

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่องการเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

พ.ศ. ๒๕๖๔

เพื่อให้การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และเนื้อหาทั่วไป เกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ เป็นไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ หลักการยกยอการกระทำ ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นความหลากหลายทางเพศ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติว่าด้วยความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ จึงกำหนดแนวปฏิบัติ เรื่องการเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และเนื้อหาทั่วไป เกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ ต้องตั้งอยู่บน พื้นฐานของการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค การไม่เลือกปฏิบัติ และสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่าง ประเทศ รัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒ การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และเนื้อหาทั่วไป เกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ มีดังนี้

๒.๑ ต้องไม่ใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่มีอคติ ตัดสิน เหมารวม หรือที่ก่อให้เกิดความรู้สึกเชิงเหยียดหยามศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพราะเหตุความหลากหลายทางเพศ

๒.๒ พึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และเนื้อหาทั่วไป ของผู้มีความหลากหลายทางเพศในเชิงลบที่ทำให้เห็นว่าเป็นเรื่องแปลกหรือผิดปกติ

๒.๓ พึงหลีกเลี่ยงการเสนอเรื่องส่วนตัวของผู้มีความหลากหลายทางเพศ

๒.๔ พึงระมัดระวังการใช้ภาษาที่เป็นการตีตราหรือตอกย้ำความคิดความเชื่อ ที่เป็นการซ้ำเติมหรือเลือกปฏิบัติ ต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศ

๒.๕ พึงใช้คำสรรพนามอันเป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อเป็นการให้เกียรติในความเป็นมนุษย์ด้วยกัน

ข้อ ๓ ข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ตามแนวปฏิบัติฉบับนี้หมายถึง ข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น เนื้อหาทั่วไป ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๔

การปรับตัวของ “สื่อ” (ต่อจากหน้า 1)

การระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก ขณะที่ประเทศไทยยังคงพบผู้ติดเชื้อในประเทศหลักหลายพันคน “บริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)” ซึ่งเป็นองค์กรสื่อ ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ และสื่อโทรทัศน์ เป็นองค์กรที่มีพนักงานและบริษัทในเครือจำนวนมาก เพื่อเป็นการป้องกัน และช่วยกันควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทางบริษัทมีมาตรการเข้มงวดกับพนักงานและบุคคลภายนอกที่เข้าออกอาคาร

เริ่มตั้งแต่บริษัทในเครือที่ไม่จำเป็นต้องให้พนักงานเข้ามาทำงานในออฟฟิศ เช่น บริษัทผลิตสื่อออนไลน์ สามารถให้พนักงานทำงานอยู่ที่บ้านหรือประชุมผ่านระบบ ZOOM ได้ เพื่อลดความแออัดของพนักงาน

สำหรับพนักงานที่จำเป็นต้องเข้ามาทำงานที่ออฟฟิศ เช่น ส่วนของโทรทัศน์ ก็จะมีการตรวจสอบตั้งแต่จุดแรกที่เข้ามาถึงทางเข้าอาคาร จุดแรกคือ ประชาสัมพันธ์ ทุกคนต้องตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายก่อนเข้าอาคาร จุดนี้จะมีแอลกอฮอล์ตั้งไว้ให้บริการก่อนเข้าไปยังตัวอาคาร

กรณีเป็นพนักงาน หลังการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายต้องไม่เกิน 37 องศา การเข้าลิฟท์ห้ามเกิน 5 คน ระหว่างอยู่ในลิฟท์ห้ามสนทนา และห้ามพูดคุยโทรศัพท์ โดยทุกชั้นของอาคารจะมีแอลกอฮอล์ไว้บริการอยู่หน้าลิฟท์

ในส่วนของห้องควบคุมการออกอากาศ จะมีการฉีดพ่นฆ่าเชื้อโรค หลังจบบรรณการก่อนจะเปลี่ยนทีมงาน เพื่อออกอากาศรายการถัดไปทุกครั้ง ระหว่างปฏิบัติงานทุกคนต้องสวมหน้ากากอนามัย พยายามให้คนเข้าทำงานในห้องออกอากาศให้น้อยที่สุด ภายในห้องออกอากาศ ผู้ประกาศ สวมแมส และมีฉากกั้นระหว่างการอ่านข่าว

สำหรับกองบรรณาธิการข่าวเนชั่นทีวี เปลี่ยนจากการประชุมข่าวในห้องประชุมเป็นการส่ง และส่งงานในกลุ่มไลน์แทน กรณีมีการประชุมเรื่องเร่งด่วนทั้งกองบรรณาธิการจะประชุมผ่านระบบ ZOOM แทน

กรณีนักข่าวภาคสนาม ช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพ หากไม่มีความจำเป็น ไม่ต้องเข้าออฟฟิศ กองบรรณาธิการ จะแจ้งหมาย

ข่าวผ่านระบบไลน์แทน การใช้รถและกล้อง จะเจาะจงผู้ให้สัมภาษณ์ให้เปลี่ยนมือ

ส่วนมาตรการในการดูแลพนักงานจะมีชุดตรวจ ATK มอบให้กับหัวหน้าแผนก เพื่อนำไปตรวจพนักงาน หากพบพนักงานติดเชื้อจะส่งตัวไปยังโรงพยาบาลเพื่อรักษา พร้อมกับสั่งกักตัวผู้สัมผัสเสี่ยงสูง 14 วัน และสั่งตรวจ RT-PCR หลังทราบผลเป็นลบแล้วจึงอนุญาตให้กลับมาทำงานได้ นอกจากจัดหาวัคซีนเข็ม 1 - 2 ให้กับพนักงานแล้ว ทางบริษัทได้จัดหาวัคซีนโมเดอร์นา มาฉีดให้กับพนักงาน เพื่อเสริมภูมิคุ้มกันให้กับทุกคนฟรีผ่านโรงพยาบาลพริ้นซ์ สุวรรณภูมิ

ด้านสื่อในเครือบางกอกโพสต์ มีรายงานว่า เกือบทั้งหมดตั้งแต่บรรณาธิการจนถึงนักข่าว ยกเว้นแต่ช่างภาพต่างปรับระบบเป็นการทำงานจากที่บ้าน โดยประสานงานกันผ่านช่องทางออนไลน์ทั้งทาง Line และ Zoom โดยไม่ต้องเข้าออฟฟิศ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงต่อภาวะการติดเชื้อเป็นเวลายาวนานถึงกว่า 6 เดือน โดยเริ่มต้นตั้งแต่หลังสงกรานต์ จนถึงวันที่พนักงานทุกคนต้องเข้าปฏิบัติงานในออฟฟิศเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2564

นายศูนย์รัฐ บุญญมณี บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์บางกอก โพสต์ กล่าวว่า การให้ทุกคนทำงานที่บ้าน นับเป็นทางออกที่ดีเพราะนอกจากจะช่วยลดความเสี่ยงต่อภาวะการติดเชื้อแล้ว ในด้านการบริหารจัดการยังเป็นการช่วยประหยัดและลดต้นทุนในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้อย่างมาก “ในมุมมองของพนักงานก็แฮปปี้ ซึ่งเมื่อมีความสบายใจก็ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพียงแต่มีปัญหบ้างในการประชุมเพราะไม่ได้เห็นหน้ากัน ไม่ได้เห็นเอกสารก็ทำให้เกิดปัญหาความเข้าใจไม่ตรงกันอยู่บ้างในบางครั้ง แต่รูปแบบการทำงานแบบใหม่ ควรเป็นแบบมีกซ์กัน หรือระบบไฮบริด ซึ่งไม่ได้ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลงเลย” นายศูนย์รัฐกล่าว

นางศรีสมร ภูสุภาณุสรณ์ บรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ กล่าวว่า ในส่วนของ Business การทำงานจากบ้านในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ประสิทธิภาพการทำงานทุกคนในกองบรรณาธิการไม่ได้ลดลงแต่อย่างใด กลับทำงานได้มากขึ้น เพราะไม่ต้องเสียเวลาแต่งตัว และไม่เสียเวลาเดินทาง “เราทำงานหนักกว่าเดิม เพราะการติดต่อประสานงานมีความคล่องตัว รวดเร็วโดยไม่จำเป็นต้องเข้าออฟฟิศ เพียงแต่มีข้อเสียเล็กน้อยในแง่ความสัมพันธ์ในระหว่างคนทำงาน เพราะไม่ได้ประชุมถี่เหมือนอยู่ในออฟฟิศ แต่การประสานงานอย่างอื่นไม่มีปัญหา และไม่มีใครอู้งานเพราะทำงานจากบ้านด้วย เพราะเรามี deadline การปิดข่าว มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบเท่าเดิม ต้องหาข่าวจำนวนเท่าเดิม” บรรณาธิการ Business Post กล่าว

ขณะที่นายสาโรช เมฆโสภารณกุล บรรณาธิการภาพกล่าวว่า แผนกช่างภาพเป็นแผนกเดียวในกองบรรณาธิการที่ไม่สามารถทำงานแบบ Work From Home ได้ เพราะงานของช่างภาพคือต้องลงพื้นที่ทุกวัน “เราต้องใช้รูปที่ช่างภาพของเราถ่ายเองเป็นหลัก ช่างภาพทุกคนจึงมีภาวะความเสี่ยง (อ่านต่อหน้า 21)

การปรับตัวของ “สื่อ” (ต่อจากหน้า 20)

หากเราสงสัยว่าใครจะติดเชื้อ เราจะสั่งให้หยุดงานทันที เพราะทุกคนต่างมีครอบครัวที่ต้องดูแล และเราก็กำชับให้ทุกคนระมัดระวังตัวเองขั้นสูงสุดทุกวันก่อนออกจากบ้านไปปฏิบัติงาน” นายสาโรช กล่าว

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ยักษ์ใหญ่อย่าง “เดลินิวส์” ภายใต้การบริหารงานของคุณประพิณ รุจิรวงศ์ คุณสิริวรรณ พันธุ์ปรีชากิจ, คุณปารเมศ เทรตระกุล กรรมการบริหารบริษัท ซึ่งรับผิดชอบร่วมทำหน้าที่บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และเดลินิวส์ออนไลน์ ได้ให้ความสำคัญกับ “บุคลากร” เป็นลำดับแรก ทั้งในส่วนของกองบรรณาธิการ กองจัดการ และกองผลิต ด้วยการจัดหาวัคซีนฉีดให้กับพนักงานส่วนใหญ่ (สมัครใจ) ไว้ก่อน

สำหรับรายละเอียดการทำงานนั้นในส่วนของกองจัดการและกองผลิต ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในสำนักงานเป็นส่วนใหญ่ นั้นฝ่ายบริหารได้มีการจัดการให้พนักงานทำงานสลับกันในรูปแบบทำงานที่บริษัท และทำงานที่บ้าน แต่ในช่วงที่ “ยอดติดเชื้อสูง” ได้ให้ทุกส่วน WFH แบบ 100 % ยกเว้นฝ่ายผลิตที่มีการจัดแบ่งกำลังเจ้าหน้าที่เป็น 2 ทีม สลับกันมาประจำเครื่องพิมพ์แทนพิมพ์ เช่นเดียวกับทีมคอมพิวเตอร์ที่มีหน้าที่จัดเรียงพิมพ์ เข้าหน้าหนังสือพิมพ์ ก็มีการจัดแบ่งกำลังทำงานกันจนไม่มีปัญหาการพิมพ์ล่าช้าหรือออกหนังสือพิมพ์ไม่ได้แต่อย่างใด

ส่วนการทำงานของกองบรรณาธิการ ในส่วนของภาคสนามและกิ่งภาคสนาม ยังให้ยึดแนวทางเดิม คือการทำงาน WFH เต็มรูปแบบ 100% ส่วนในสำนักงานทั้งกลุ่มข่าวประจำวัน และข่าวออนไลน์ ได้ให้ทำงาน WFH แบบ 100 % เช่นกัน ซึ่งให้ทุกคนทำงานผ่านระบบออนไลน์มายังเครื่องคอมพิวเตอร์ที่บริษัท ในช่วงแรก ๆ จะมีปัญหากับผู้อาวุโสบางส่วนเรื่องเทคโนโลยี แต่ใช้เวลาเรียนรู้ 1-2 วัน ทุกคนก็มีความคล่องตัวในการทำงาน การปิดต้นฉบับ การประสานงาน สั่งงานข่าวต่าง ๆ ทำผ่านระบบไลน์ อีเมล โทรศัพท์ และแชตผ่าน Zoom และ Google Meeting โดยไม่มีปัญหาเรื่องการปิดกรอบหนังสือพิมพ์ หรือข่าวอื่น ๆ แต่อย่างใดในช่วง 2 เดือนที่ WFH แบบ 100 %

หลังจากสถานการณ์คลี่คลายในช่วงเดือนตุลาคม 2564 เป็นต้นมา ทางฝ่ายบริหาร ได้ให้กองจัดการ กองผลิต และกองบรรณาธิการ กลับเข้ามาทำงานตามปกติ แต่ทุกคนจะต้องทำการ

ตรวจเชื้อโควิดทุก 14 วัน พร้อมทั้งออกระเบียบและกฎการเว้นระยะห่าง ลดความแออัด สวมหน้ากากตลอดเวลา นอกจากนี้ยังรวมถึงบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาภายในบริษัทก็ต้องมีการตรวจเชื้อโควิดก่อนเข้าพบบุคคลในบริษัทด้วย เพื่อความปลอดภัยและสบายใจแก่ทุกฝ่าย

ส่วนการปรับตัวของ เว็บไซต์ บ้านเมือง ออนไลน์ ในสถานการณ์โควิด-19 ในช่วงที่ผ่านมา นั้นนโยบายหลักของผู้บริหารในช่วงแรก ได้มีนโยบายให้กองบรรณาธิการ จัดบุคลากรในการทำงาน โดยสลับกันเข้ามาทำหน้าที่ในกองบรรณาธิการ ส่วนนักข่าวภาคสนาม ก็ยังทำหน้าที่ตามปกติ หากไม่จำเป็น ไม่นุญาตให้บุคคลภายนอก เข้าในพื้นที่ จัดอุปกรณ์ทำความสะอาดไว้หลายจุด อีกทั้งยังมีการประสานงานกันเพิ่มมากขึ้นผ่านทางกลุ่มไลน์ จากที่เคยเพียงส่งงาน หรือเรื่องอื่น ๆ ก็ใช้ส่งงาน หรือส่งประเด็นข่าว พร้อมกับใช้สื่อทางช่องทางอื่น ๆ ร่วมด้วยมากขึ้น

ต่อมาเมื่อสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทวีความรุนแรงมากขึ้น ก็มีนโยบาย ห้ามบุคคลภายนอกเข้ามาภายในสำนักงาน แต่ยังสามารถประสานงานกันภายนอกสำนักงาน โดยมีการจัดพื้นที่ไว้ให้เป็นส่วนกลาง และให้นักข่าวทำงานที่บ้าน อย่างถาวร หากไม่จำเป็นไม่ต้องเข้ามาที่กองบรรณาธิการ ซึ่งภายในกองบรรณาธิการ ยังมีเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นอยู่ประจำกองบรรณาธิการ

เข้าทำงานเป็นหลัก ส่วนเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ ของบริษัทจะเข้าทำงานอาทิตย์ละ 3 วัน เพื่อยังคงให้งานในสำนักงานดำเนินไปได้โดยไม่ติดขัด งดทุกกิจกรรมของออฟฟิศ และกองบรรณาธิการ ทั้งยังประสาน และสนับสนุนให้พนักงาน นักข่าวทุกคนได้รับวัคซีนครบ 100% พร้อมกับการทำประกันสุขภาพ (โควิด-19) เพิ่มให้กับทุกคนด้วย

อย่างไรก็ตามในส่วนของการทำข่าวของนักข่าวนั้น นางสาว ชุติมณฑน์ ศรีขำ หัวหน้าข่าวการเงิน เปิดเผยว่า ช่วงสถานการณ์โควิด-19 ระบาดหนักนั้น พฤติกรรมการทำข่าวเปลี่ยนไปโดยการใช้เทคโนโลยี 100% มีการแถลงข่าวผ่านระบบซูม หรือระบบต่าง ๆ ผ่านออนไลน์ แล้วแต่ผู้จัดแถลงข่าวจะใช้เทคโนโลยีไหนเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการแถลงข่าว ช่วงแรกอาจจะไม่ราบรื่นนัก แต่เมื่อเวลาผ่านไป การแถลงข่าว

(อ่านต่อหน้า 22)

การปรับตัวของ “สื่อ” (ต่อจากหน้า 21)

ผ่านออนไลน์ได้รับความนิยมสูง และสะดวก

“ข้อดี ของ โควิด 19 ทำให้นักข่าว มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีมากขึ้น หากพูดถึงเนื้อหา งาน จะได้ง่ายมากขึ้น เพราะไม่ต้องเดินทาง หากมีการแถลงข่าวในเวลาใกล้เคียงกันก็สามารถจะเข้าร่วมงานได้” นางสาวชุตินณทน์ กล่าว.

ส่วนความเคลื่อนไหวของสื่อภูมิภาค มีรายงานว่า บริษัท เพชรภูมิการพิมพ์ จำกัด และ บริษัท หนังสือพิมพ์เพชรภูมิ จำกัด ซึ่งประกอบกิจการสื่อสิ่งพิมพ์และหนังสือพิมพ์มานานกว่า 50 ปี ซึ่งโดยสภาพความเป็นจริงของธุรกิจประเภทนี้ในช่วงก่อนการระบาดของโควิดก็อยู่ในช่วงเสื่อมถอยอยู่แล้ว เมื่อต้องตกอยู่ในห้วงการระบาดของโควิด-19 ก็ต้องเผชิญกับชะตากรรมของความอยู่รอดไม่ผิดกับธุรกิจอื่นที่กำลังล้มหายตายจาก

ผู้บริหารของบริษัทฯ ต้องแบกภาระและความรับผิดชอบต่อนักงานของบริษัท 40 - 50 ชีวิต รายจ่ายในแต่ละเดือนมากมาย มหาศาลไม่สมดุลกับรายรับ แต่บริษัทฯ ก็ยังพยายามรักษาพนักงานทุกคนไว้ รวมถึงนักเขียน - นักข่าวประจำกองบรรณาธิการ โดยไม่มีนโยบายให้ใครออกจากงานแม้แต่คนเดียว

หากกล่าวเฉพาะงานสื่อภายใต้ชื่อ “เพชรภูมิ” ในช่วงการระบาดของโควิดใหม่ ๆ เมื่อเกือบ 2 ปีก่อน “หนังสือพิมพ์เพชรภูมิ” เป็นสื่อหลักที่เคยทำรายได้ให้แก่บริษัทฯ โดยยื่นราคาขายฉบับละ 10 บาทมาตั้งแต่ปี 2541 โดยไม่เคยขึ้นราคา ต้นทุนการผลิตฉบับละกว่า 20 บาท แต่เพราะมีสปอนเซอร์ให้การสนับสนุนอย่างอบอุ่น ทำให้สามารถยืนหยัดได้ จำนวนยอดพิมพ์ครั้งละ 15,000 ฉบับเผยแพร่ใน จ.เพชรบุรี และ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

นอกจากนี้ “เพชรภูมิ” ยังมีเว็บไซต์ “เพชรภูมิ ฮีตนิวส์”, กิจการสถานีวิทยุชุมชน “เพชรภูมิเรดิโอ” 95.75 MHz และธุรกิจทำป้ายไวน์ลิสต์โฆษณาทุกชนิด ซึ่งพลอยได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัสร้ายชนิดนี้ด้วย

ในสถานการณ์โควิด-19 ได้ส่งผลกระทบไปยังบรรดาสปอนเซอร์ที่ให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์เพชรภูมิ หลายรายเคยโฆษณาหน้าสี่เต็มหน้า ก็เหลือแค่ขาว-ดำครึ่งหน้า หรือ ¼ และมีจำนวนมากที่ขอลดการลงโฆษณา หนังสือพิมพ์เราที่เคยมี 24 หน้า ปัจจุบันเหลือแค่ 16 หน้า สปอนเซอร์หาย แต่คอลัมน์ทุกคอลัมน์ยังอยู่ครบ

คณะผู้บริหารและกองบรรณาธิการเพชรภูมิ ได้ร่วมหารือเพื่อปรับตัวการทำงานในสถานการณ์เลวร้ายนี้เพื่อความอยู่รอดของบริษัทฯ โดย

1. ลดวันทำงานของพนักงาน จากเดิมเคยทำวันจันทร์-วันเสาร์ ก็หยุดวันศุกร์และวันเสาร์ ถ้างานพิมพ์น้อยลงก็หยุดวันพฤหัสบดีอีกวัน แต่ถ้าช่วงไหนมีงานเข้ามา ก็จะเพิ่มวันทำงานตามสถานการณ์ โดยไม่มีการลดเงินเดือน แต่หักวันทำงานตามสภาพความเป็นจริง

2. ให้ฝ่ายการตลาดออกพื้นที่เพื่อชักชวนให้หน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานจังหวัด, พัฒนาชุมชน, ททท., เทศบาล, อบต., และหน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน เช่น หอการค้า, สภาอุตสาหกรรม, ธุรกิจต่าง ๆ ฯลฯ ว่าจ้างเราจัดทำคลิปวีซีดีเพื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งเรามีความสามารถจัดทำให้ได้ ซึ่งได้รับการตอบรับมาพอสมควร แต่บางรายตกลงกันเรียบร้อยแล้ว เวลาจะไปถ่ายทำในพื้นที่บางชุมชนไม่ให้ทีมงานเข้า เพราะกลัวการแพร่ของโควิด

3. เมื่อนักข่าวลงพื้นที่ ก็ขอให้หน่วยงานต่าง ๆ ช่วยงานไวน์ลิสต์ของเราเพื่อทำสื่อโฆษณาต่าง ๆ โดยเฉพาะในห้างกว่า 1 ปีที่ผ่านมา มีการเลือกตั้ง อบจ., เทศบาล และ อบต. ก็ได้รับการตอบรับมาพอสมควรเช่นกัน

4. ปรับราคาหนังสือพิมพ์เพชรภูมิ จาก 10 บาท เป็น 20 บาท หลังจากที่ไม่เคยปรับราคามานาน 24 ปี ทุกคนภายใต้ร่มไม้ชายคา “เพชรภูมิ” จะสู้กันไปได้สักกี่น้ำ ก็ต้องพยายามกันต่อไป ภายใต้สโลแกน “คุณภาพคือความอยู่รอด” และอุดมการณ์งานสื่อเพื่อประโยชน์ของประชาชน.

ส่วนความเคลื่อนไหว ของสื่อ The Standand ได้รับการเปิดเผยว่า ในช่วงการระบาดของโควิด-19 ที่ผ่านมามีการทำงานแบบ WFH แต่ไม่ได้แตกต่างจากปกติ เนื่องจากนักข่าวของสแตนดาร์ดส่วนมากไม่ได้เข้าสำนักงานทุกวันอยู่แล้ว โดยจะทำงานในลักษณะออนไลน์ แต่ที่แตกต่างจากปกติ คือ เดิมมีการประชุมที่สำนักงาน ประมาณอาทิตย์ละ 1 ครั้ง แต่เนื่องจากสถานการณ์ของโควิด-19 ระบาด จึงประชุมทางออนไลน์ และเมื่อมีความจำเป็นต้องเข้าบริษัทก็ต้องตรวจ ATK ก่อน

สำหรับนักข่าวที่ต้องทำงานทางภาคสนาม ทางสแตนดาร์ด จะเตรียมอุปกรณ์ป้องกันให้ เมื่อไปทำข่าวใน (อ่านต่อหน้า 23)

การปรับตัวของ “สื่อ” (ต่อจากหน้า 22)

พื้นที่เสี่ยง รวมถึงจ่ายค่าความเสี่ยงให้ด้วย แต่ในส่วนของการทำโปรดักชันได้มีการระงับการผลิตไว้ก่อน ยกเว้นในส่วนของการข่าวที่ไม่สามารถหยุดได้ก็จะต้องมาตรวจ ATK ก่อนถ่ายงานทุกครั้ง และให้ทำประเมินความเสี่ยงด้วยตัวเองตลอดเวลา.

ด้านหนังสือพิมพ์สยามรัฐ มีมาตรการด้านสาธารณสุขพื้นฐานบริการให้กับพนักงาน ยึดหลักแผนความต่อเนื่องของธุรกิจ ในภาวะฉุกเฉิน (Business Continuity Plan – BCP) ของสำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข มาปรับใช้เพื่อป้องกันโควิด-19 ลดความเสี่ยงการแพร่ระบาดของโรค และช่วยให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้

สิ่งที่สำคัญที่สุดในการดูแลตัวเองคือ 1. การสวมหน้ากาก 2. การเว้นระยะห่างทางสังคม และ 3. การล้างมือบ่อย ๆ 4. ทำความสะอาดอุปกรณ์ เช่น คีย์บอร์ด โทรศัพท์ และเมาส์ เป็นประจำด้วยน้ำยาทำความสะอาด 5. หลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์การทำงานร่วมกับคนอื่น ทั้งนี้ ฝ่ายกองบรรณาธิการ พนักงานที่ทำงานหนังสือพิมพ์ยังมาทำงานปกติ โดยรักษาระยะห่างในการทำงาน ใส่แมสตลอดเวลา แยกกันรับประทานอาหารเช้าที่ออนไลน์ให้ทำงานที่บ้านร้อยเปอร์เซ็นต์

ขณะที่เครือไทยรัฐกรุ๊ป มีการเตรียมรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ตั้งแต่มีการประกาศมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดระลอกแรก โดยมี “แผนความปลอดภัยและชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” คอยแจ้งมาตรการต่าง ๆ ให้ทราบทุกขั้นตอนทุกระยะ

ผู้บริหารให้ความสำคัญกำชับพนักงานให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันอย่างเคร่งครัด และระมัดระวังป้องกันตนเองเวลาออกปฏิบัติงานนอกสถานที่ รวมทั้งภายในบริษัท

มาตรการเข้มในบริษัท มีเจ้าหน้าที่ฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรคชั้นล่างทุกวัน ส่วนชั้นบนวันเว้นวัน ด้านหน้าอาคารจะมีเจลแอลกอฮอล์ และถาดเช็ดรองเท้า ปรก. ตรวจวัดอุณหภูมิ หากพบ 37.5 จะไม่ให้เข้าอาคารและแจ้งส่งตัวไปตรวจที่โรงพยาบาลทันที ซึ่งระลอกแรกพบไม่กี่ราย แต่มีปัญหาติดจากการสแกนนิ้วมือ

ลงเวลาเข้าทำงาน จึงต้องงดสแกนนิ้วมือ และให้ทุกคนต้องสวมหน้ากากอนามัยในการทำงาน

ส่วนพนักงานบางแผนกที่ต้องมาทำงานทุกวัน มีการจัดแบ่งกันเป็น 2 ชุดและ 3 ชุด เพื่อแก้ปัญหาเวลาพนักงานชุดที่มีคนติดโควิด-19 ต้องหยุดพักกักตัว จะมีพนักงานทำงานได้ต่อเนื่อง ส่วนพนักงานส่วนไหนสามารถทำงานที่บ้านได้ ก็แบ่งกันทำงาน

ขณะเดียวกันพนักงานที่มีคนในครอบครัวติดเชื้อ หรือไปสัมผัสกับคนที่ติดเชื้อ ทางบริษัทจะให้หยุดกักตัวตามมาตรการป้องกันด้วยทันที

การแพร่ระบาดระลอกสอง มีการเพิ่มมาตรการเข้มข้น มีการติดตั้งเครื่องวัดอุณหภูมิทางเข้าอาคารต่าง ๆ งดรับแขกและงดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีคนร่วมงานมาก ไม่รับแหล่งข่าวที่มาพบในสำนักงาน หากจำเป็นให้พบที่ชั้นล่างอาคาร แต่ส่วนใหญ่ให้ติดต่อผ่านทางโทรศัพท์ หรือวิดีโอคอล หลีกเลี่ยงการพบปะกันโดยไม่จำเป็น

ช่วงการแพร่ระบาดระลอกที่สาม บริษัทมีการเพิ่มมาตรการเข้ม ไทยรัฐทีวี เข้มงวดตรวจคัดกรองพนักงานที่เข้าทำงาน ทุก 3 วัน พอสถานการณ์เบาบางก็ตรวจทุก 7 วัน เนื่องจากมีคนเข้าออกจำนวนมาก ผู้ที่มาออกรายการก็ต้องตรวจคัดกรองทุกครั้ง จนกระทั่งเดือน พ.ย. 2564 ที่ผ่านมาได้ลดการตรวจคัดกรองเหลือทุก ๆ 10 วัน

สำหรับไทยรัฐออนไลน์ แบ่งคนทำงานที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารช่วยได้สะดวกสบาย และออกไปหาข้อมูลเองเท่าที่จำเป็น การตรวจคัดกรองเช่นเดียวกับไทยรัฐทีวี เพราะอยู่อาคารเดียวกัน

ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พนักงานแบ่งกันหยุดและเลื่อนเวลาการทำงาน เพื่อให้มีคนงานต่อเนื่อง ทีมงานกองบรรณาธิการและผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่ ยังต้องเข้าทำงานทุกวัน แต่สลับเวรกันหยุด ผู้บริหารจึงกำชับให้ทุกคนระมัดระวังป้องกันการติดเชื้อ ไม่จำเป็นให้งดไปร่วมงานที่มีคนมาก ๆ และตรวจคัดกรองทุก 10 วัน และลดเหลือ 4 วัน

การทำงานของสื่อข่าวทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีการกำกับให้ใช้เครื่องช่ายและแหล่งข่าวที่มีอยู่ หากมีข่าวในพื้นที่เสี่ยงภัยมาก หรือพื้นที่สีแดง ก็ให้อาศัยเครื่องช่ายช่วยเหลือ เพื่อหลีกเลี่ยงการติดเชื้อโควิด-19 ให้คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อป้องกันไม่ให้นำเชื้อมาติดคนในครอบครัว และเพื่อนร่วมงาน

ส่วนการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 พนักงานที่ไม่ได้ลงทะเบียนฉีดวัคซีน ทางบริษัทติดต่อหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้ได้ฉีดวัคซีนตามสิทธิของพนักงาน จนครบทุกคน ทั้ง 2 เข็ม และ 3 เข็ม

ตั้งแต่รัฐบาลประกาศเปิดประเทศ วันที่ 1 พ.ย. 2564 มาตรการเข้มในบริษัทก็ยังคงมีอยู่ และอำนวยความสะดวกให้กับพนักงานมากขึ้น โดยการติดตั้งตู้วัดอุณหภูมิและพ่นยาฆ่าเชื้อโรคที่ด้านหน้าทางเข้าอาคาร และนำระบบลงเวลา (อ่านต่อหน้า 24)

การปรับตัวของ “สื่อ” (ต่อจากหน้า 23)

ทำงานด้วยการสแกนใบหน้ามาใช้ โดยมาตรการเข้มป้องกันโควิด-19 ยังคงมีต่อไป ภายใต้การทำงานที่ยึดความปลอดภัยเป็นสำคัญ

ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ “โคราชคนอีสาน” หนังสือพิมพ์ภูมิภาคที่เริ่มต้นมาจาก “โคราชรายวัน” ตั้งแต่ปี 2517 ภายใต้การกุมบังเหียนของ “สุนทร จันทร์รังสี” ก็ย่อมได้รับผลกระทบเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องโฆษณา ที่ลดลงพอสมควร แต่กระนั้นก็ไม่ได้ทำให้การนำเสนอข่าวของ “โคราชคนอีสาน” ต้องลดคุณภาพและระยะเวลาการวางจำหน่ายไปด้วย ยังคงวางจำหน่ายรายสัปดาห์ (ทุกวันพุธ) เหมือนเดิม ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคอีสาน (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ขอนแก่น และอุดรธานี) แม้เอเยนต์บางรายต้องปิดการจำหน่ายลง แต่ก็ได้แสวงหารายใหม่เข้ามาทดแทน และนายอินดีที่ยังได้รับการตอบรับจากผู้อ่านใกล้เคียงเดิม ซึ่งตัวเลขเหล่านี้สะท้อนมาเป็นกำลังใจให้กองบรรณาธิการ

ขณะที่เงินเดือนของกองบรรณาธิการนั้น ก็ไม่ได้มีการปรับลดแต่อย่างใด ยังจ่ายตามเวลาที่กำหนดเป็นประจำ

“โคราชคนอีสาน” ไม่ได้มีแค่สื่อสิ่งพิมพ์เท่านั้น แต่ยังมีสื่อออนไลน์มาเป็นสิบ ๆ ปีแล้ว ก่อนที่โควิด-19 ระบาด คือ เว็บไซต์ www.koratdaily.com และแฟนเพจเฟซบุ๊ก Koratdaily รวมทั้งแพลตฟอร์มอื่น ๆ ด้วย เช่น ทวิตเตอร์ เป็นต้น ที่มีการนำเสนอข่าวควบคู่กับหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง

ในด้านการปฏิบัติงานของกองบรรณาธิการในสถานการณ์โควิด-19 นั้น เมื่อจำเป็นต้องออกไปปฏิบัติงานข้างนอก ได้มีการป้องกันตัวเองอย่างเต็มที่ สวมหน้ากากอนามัย และมาตรการด้านสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด ถึงปัจจุบันทุกคนเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ครบ 100% แล้ว

ส่วนความเคลื่อนไหว ของสำนักข่าวไทยนิวส์ สื่อชื่อดังของทางภาคเหนือ ระบุว่า การหดตัวของวงการสื่อสิ่งพิมพ์นั้นได้ส่งสัญญาณเตือนให้เราต้องตื่นและพร้อมในการปรับตัวมาโดยตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา อีกทั้งภาคธุรกิจท้องถิ่นที่ถือ

เป็นผู้สนับสนุนหลักของหนังสือพิมพ์ก็เริ่มส่งไม้ต่อให้สื่่ออื่นถัดไป จึงปฏิเสธไม่ได้ว่า การทำหนังสือพิมพ์ในยุคที่ข้อมูลข่าวสารนั้นอยู่ในมือของผู้อ่านทุกท่านเพียงแค่เปิดโทรศัพท์ขึ้นมา ก็มีข้อมูลมาทางพร้อมที่จะเลือกเสพอะไรก็ได้ภายในเสี้ยววินาที คือรูปแบบการทำสื่อที่เริ่มเปลี่ยนไป ก้าวเข้าสู่ยุคโซเชียลเน็ตเวิร์ค ที่รวดเร็ว ฉับไว

เมื่อการทำงานเริ่มไม่สอดคล้องกับเทรนผู้บริโภค การขายพื้นที่โฆษณาจึงยากมากขึ้น และเมื่อเกิดวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 เกิดการล็อกดาวน์เมืองระยะยาว ธุรกิจทุกภาคส่วนกระชังงบประมาณในการอัดฉีดโฆษณา รวมถึงเสถียรภาพทางการเมืองของภาครัฐในการบริหารและแก้ปัญหาหยุดชะงัก เมื่อกิจกรรมต่าง ๆ ถูกแช่แข็ง จึงเปรียบเสมือนเป็นการตอกฝาโลงคนทำหนังสือพิมพ์และสื่ออื่นให้ล้มหายตายจากไปอย่างช้า ๆ

ไทยนิวส์เองถึงแม้จะเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นขนาดกะทัดรัดวางขายเพียง 14 จังหวัดในภาคเหนือเท่านั้น แต่การตีพิมพ์รายวัน พร้อมต้นทุนที่ทวีคูณขึ้นสวนทางกับรายรับ ทำให้เราเองจำเป็นต้องลดวันตีพิมพ์ลง จากพิมพ์ทุกวันไม่มีวันหยุดเหลือเพียง 6 วันต่อสัปดาห์และขณะนี้เหลือเพียง 5 วันต่อสัปดาห์วันจันทร์-ศุกร์เท่านั้น และเมื่อเวลาทำงานของพนักงานลดลง เท่ากับว่ารายได้ของพวกเขา ก็ลดลงไปด้วยเช่นกัน

ณ เวลานี้หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์เองไม่สามารถตอบได้ว่า เราจะสามารถปรับตัวให้ทำหายไปตามกระแสลมแรงในครั้งนี้ได้อีกนานเท่าไร แต่เราเชื่อว่าเมื่อมีสิ่งหนึ่งดับไป จะมีสิ่งใหม่ที่เติบโตแข็งแรงโดยใช้ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นมาเป็นทางชี้แนะในการตื่นเพื่อให่วงการสื่อไทยได้งอกงามต่อไป

สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ที่เกิดขึ้น คงต้องใช้ระยะเวลานานพอสมควรกว่าจะกลับสู่ภาวะปกติ และถึงแม้สถานการณ์จะดีขึ้น แต่เชื่อว่า โควิด-19 จะยังคงอยู่กับเราไปอีกยาวนาน เพียงแต่เราจะภูมิคุ้มกัน และการป้องกันดีแค่ไหน แต่การทำงานของนักข่าวทุกคนก็ต้องระมัดระวังตนเอง เพราะนักข่าวภาคสนามเปรียบเสมือนด่านหน้า ที่ต้องพบกับผู้คนมากมาย จึงมีความเสี่ยงมากที่สุด

จัดทำวารสารจดหมายเหตุโดย

คณะอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์

ที่ปรึกษา นายบุตรดา ศรีเลิศชัย, นายคำฤทธิ วิริยะกุล, นายสวิชัย บำรุงสุข ประธาน, นางสาวชุตินณชน ศรีขำ รองประธาน, อนุกรรมการ นายก้าวโรจน์ สุตาภักดิ์, นายชุมพล แก้วแจ่ม, นายณรงค์ สุทธิรักษ์, นางสาวอศินา พรพุดิน, ว่าที่ ร.ต. กานต์ เหมสมิติ, นายฐิติชัย อัญญาวัชระ, นางสาวรัชฎา ปสันดา อนุกรรมการ และเลขานุการ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เป็นองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ทำหน้าที่กำกับดูแลกันเองอย่างเป็นอิสระ เพื่อนำเสนอข่าวสารด้วยความรับผิดชอบบนพื้นฐานของจริยธรรม สนับสนุนการใช้สื่อเพื่อการรับรู้ข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พบเห็นการละเมิดร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ www.presscouncil.or.th หรือ สแกน QR CODE

